

PEREHDYTYSOPAS RÖNTGENHOITAJA- OPISKELIJOILLE KAINUUN KESKUS- SAIRAALAN RADIOLOGIAN YKSIKKÖÖN

**Marketta Ahonen
Tiina Heikkinen
Sanna Patronen**

Opinnäytetyö

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	
Koulutusohjelma Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Ahonen Marketta, Heikkinen Tiina ja Patronen Sanna	
Työn nimi Perehdytysopas röntgenhoitajaopiskelijoille Kainuun keskussairaalan radiologian yksikköön	
Päiväys 19.12.2011	Sivumäärä/Liitteet 30/2
Ohjaaja(t) Yliopettaja, Sirkka-Liisa Halimaa	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Kainuun Keskussairaala, Radiologian yksikkö/ Raakel Marjomaa ja Ritva Vasala	
Tiivistelmä <p>Perehdytys on paras keino osaamisen siirtämiselle työntekijältä työyhteisön uudelle tulokkaalle. Kattava perehdytys takaa turvallisen oppimisen ja potilastyön työyksikössä. Hyvällä perehdytyksellä saadaan opiskelija motivoitumaan harjoittelujaksolle, jolloin hänen ammatillinen identiteettinsä alkaa kehittyä. Opiskelijan näkökulmasta perehdytys lisää kiinnittymistä työyhteisöön.</p> <p>Opinnäytetyönä tuotettiin perehdytysopas ja perehdytyskaavake röntgenhoitajaopiskelijoille tueksi ammattitaitoa edistävälle harjoittelujaksolle Kainuun keskussairaalan radiologian yksikköön. Kehittämistyön tarkoituksena oli luoda toimiva, käyttökelpoinen ja selkeä perehdytysopas. Perehdytyskaavakkeen avulla perehdytystä on helppo toteuttaa ja arvioida suunnitelmallisesti. Tavoitteena oli kehittää opiskelijoiden perehdytystä työyksikössä systemaattisempaan suuntaan. Materiaalilla helpotetaan röntgenhoitajaopiskelijoiden tutustumista ammattitaitoa edistävän harjoittelun yleisiin asioihin sekä työyksikköön. Tuotoksen kohderyhmänä toimivat röntgenhoitajaopiskelijat sekä yksikön työntekijät. Ideoita oppaan sisältöön toivat yksikön henkilökunta sekä omat kokemuksemme ammattitaitoa edistäviltä harjoittelujaksolta.</p> <p>Kehittämistyön teoreettinen viitekehys rakentui ammattikorkeakouluopintojen, opiskelijaohjauksen ja perehdytyksen pohjalta. Opas tuotettiin analysoimalla eri tietolähteiden materiaaleja aiheeseen liittyen ja siirtämällä saatu tieto perehdytysoppaaseen. Raportissa kuvataan myös perehdytysoppaan suunnittelu- ja toteutusprosessin eteneminen. Jatkokehittämiskohteena opasta voitaisiin laajentaa käsittelemään muitakin yksikön tutkimusmodaaleja, kuten mammografia- ja magneettitutkimuksia. Näin yksikköön saataisiin kokonaisvaltainen tietopaketti uudelle opiskelijalle tueksi ammattitaitoa edistävälle harjoittelujaksolle. Tulevaisuudessa voitaisiin järjestää myös kysely perehdytyksen toimivuudesta.</p>	
Avainsanat Perehdytys, perehdyttäminen, ammattitaitoa edistävä harjoittelu, opiskelija, opiskelijaohjaus	

Field of Study Social Services, Health and Sports			
Degree Programme Degree Programme of Radiography and Radiotherapy			
Author(s) Ahonen Marketta, Heikkinen Tiina and Patronen Sanna			
Title of Thesis Orientation guide for radiographer students to Kainuu ´s Central Hospital radiological department			
Date	19.12.2011	Pages/Appendices	30/2
Supervisor(s) Principal lecturer Sirkka-Liisa Halimaa			
Client Organisation /Partners Kainuu Central Hospital, radiological department/ Raakel Marjomaa and Ritva Vasala			
<p>Abstract</p> <p>Orientation is the best way to devolve the knowledge and skills from a worker to a newcomer of the work community. An extensive orientation guarantees a safe learning and patient work in the work unit. A good orientation will motivate the students for the practical training period and during this training period his/her professional identity will start to develop. From student's point of view orientation increases the attachment to work community.</p> <p>The thesis consisted of producing an orientation guide and form for radiographers to support their expertise furthering practical training in the unit of radiology in Kainuu Central Hospital. The objective of development work was to create a functional, usable and clear orientation guide. The orientation form eases the carrying out and evaluating the orientation systematically. The objective was to turn the orientation of the students in the work unit in more systematic direction. The material will make it easier for the radiographer students to explore the general matters of the practical training period and the work unit. The target group of the output was the radiographer students and the employees in the unit. The ideas for the guide were provided by the staff from the unit and also by our own experiences from our expertise furthering practical training periods.</p> <p>The theoretical framework of development work was based on higher vocational studies, student counseling and orientation. The guide was done by analyzing different materials of different sources dealing with the topic and by passing on the information to the familiarization guide. The progress of planning and realizing the orientation guide are also described in the report. As a further development target the guide could be widened to cover other research modalities, for example mammography and magnet researches. This way a comprehensive information package would be available for the students at the unit and it would support their expertise furthering practical training period.</p>			
<p>Keywords Orientation, expertise furthering practical training, student, student counseling</p>			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	6
2	OPISKELU AMMATTIKORKEAKOULUSSA TERVEYDENHOITOALALLA.....	7
	2.1 Opiskelu röntgenhoitajaksi ammattikorkeakoulussa.....	7
	2.2 Röntgenhoitajan ammatti	8
3	AMMATTITAITOA EDISTÄVÄ HARJOITTELU	10
	3.1 Ammattitaitoa edistävä harjoittelu terveydenhoitoalalla.....	10
	3.2 Röntgenhoitajan ammattitaitoa edistävä harjoittelu	10
4	OPISKELIJAOHJAUS	12
	4.1 Opiskelijan oikeudet, vastuut ja velvollisuudet ammattitaitoa edistävissä harjoittelussa.....	12
	4.2 Ohjaajan rooli ammattitaitoa edistävissä harjoittelussa.....	13
5	PEREHDYTTÄMINEN	14
	5.1 Perehdyttämisen tavoitteet.....	15
	5.2 Opiskelijan perehdyttäminen.....	15
	5.3 Työyhteisöön perehdyttäminen	16
	5.4 Työyksikköön perehdyttäminen.....	16
	5.5 Työsuojeluun ja työturvallisuuteen perehdyttäminen.....	16
	5.6 Perehdyttämisen seuranta ja arviointi.....	17
6	KAINUUN KESKUSSAIRAALA	18
7	OPINNÄYTETYÖN TEHTÄVÄ.....	20
8	PEREHDYTY SOPPAAN TUOTTAMINEN	21
9	POHDINTA	23
	LÄHTEET	28

LIITTEET

- Liite 1 Perehdytysopas
- Liite 2 Perehdytyskaavake

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme on kehittämistyö, jolla tarkoitetaan käytännön toiminnan opastamista, ohjeistamista, toiminnan järjeistämistä tai järjestämistä. Kehittämistyö voi olla esimerkiksi perehdyttämisosas, kuten tämä työ on. (Vilkkä & Airaksinen 2003.) Kehittämistyön lähtökohtana on, että opiskelija harjaantuu yhdistämään terveysalan käytänteet teoreettisiin käsitteisiin ja näkökulmiin. Opiskelija oppii tekemällä soveltamaan kehittämistyön välineitä käytännössä, kuvaamaan kehittämistyötä ja arvioimaan omaa toimintaansa osana laajempaa kokonaisuutta. (Tampereen yliopisto 2011.)

Uusien työntekijöiden ja opiskelijoiden tulo työyksikköön on nykyisin arkipäivää, jolloin heidän perehdyttäminen on tärkeää. Heillä on usein toiveita ja odotuksia perehdytyksen suhteen. Uusi tulokas tarvitsee perehdytystä, jonka tarkoituksena on tutustuttaa hänet työtehtäviin, työolosuhteisiin, työympäristöön ja työkaveriisiin. (Surakka 2009.) Perehdytyksen avulla luodaan turvallisuutta ja autetaan sopeutumaan työyhteisöön joko opiskelijan tai uuden työntekijän roolissa, samalla luoden yhteisöllisyyttä työyksikköön. Hyvän perehdytyksen avulla jokainen työyhteisön jäsen tuntee yksikkönsä toimintatavat ja osaa toimia työturvallisesti niiden mukaan. Perehdytys auttaa uutta tulokasta myös pääsemään sisälle työyhteisöön, mikä luo yhteenkuuluvuutta ja samalla motivaatiota.

Perehdyttämisen työvälineitä voivat olla henkilökohtainen ohjaus ja keskustelut, työpaikkailmoitukset, kirjalliset perehdyttämisosat, internet ja muut sähköiset osat. Jos yksiköstä löytyy ammatturamallin mukaisesti porrastettu perehdyttämisosajelma, se helpottaa opetuksen jaksottamista. Tämän ansiosta uudelle työntekijälle muodostuu käsitys, mitä häneltä odotetaan ja missä vaiheessa, sekä minkälaista vastuuta odotetaan. Työyksikön perehdyttämisosajelman tulee sisältää työyksikön arvot, ohjeet, yksikön toimintamalli ja periaatteet sekä yksikohtaiset kuvaukset työtehtävistä, joihin uusi työntekijä tai opiskelija tulee perehdyttää. (Surakka 2009.)

Tämän kehittämistyön tarkoituksena on tuottaa perehdytysosajelma röntgenhoitajaopiskelijoille Kainuun keskussairaalan radiologian yksikköön tueksi ammattitaitoa edistävälle harjoittelujaksolle. Perehdyttämisosajaan avulla luodaan osaston henkilökunnalle ja opiskelijoille yhteiset toimintatavat. Tämä lisää osaston henkilökunnan yhteistyön toimivuutta ja turvallisuutta. Perehdyttämisosajaan lisäksi laadimme perehdytyskaavakkeen, jolla perehdytyksen toteutumista seurataan ja arvioidaan.

2 OPISKELU AMMATTIKORKEAKOULUSSA TERVEYDENHOITOALALLA

Terveysalan ammattikorkeakoulutuksen tarkoituksena on kouluttaa osaavaa ja työtä kehittävää ammattihenkilökuntaa työelämän tarpeisiin ja eri asiantuntijatehtäviin. Koulutus tarjoaa valmiudet elinikäiseen oppimiseen, alan kansainväliseen toimintaan sekä työssä tarvittavaan viestintä – ja kielitaitoon. Terveysalan koulutuksen tavoitteena on taata yhteiskunnassa riittävä henkilökunta terveydenhuollon, terveyden edistämisen ja kuntoutuksen tarpeisiin. (Opetussuunnitelma, Savonia-ammattikorkeakoulu 2008.)

Arvot, ihmiskäsitykset ja näkemykset tulevaisuuden yhteiskunnasta, työelämästä, ympäristön ja kulttuurin merkityksestä ovat terveystieteiden koulutuksen kehittämisen perustana. Keskeisiä koulutusta ohjaavia arvoja ovat ihmisarvo, terveys, oikeudenmukaisuus, tasa-arvoisuus, vastuullisuus, vapaus sekä oikeus kasvuun ja kehittymiseen. Ohjaavina periaatteina koulutuksessa korostuvat ihmislähtöisyys, yhdenvertaisuus, osallisuus, rohkeus, kumppanuus, tutkiva ja kehittävä työote, joustavuus, tulokellisuus ja vaikuttavuus. Eettisten arvojen ohessa on otettava huomioon myös muut yhteiskunnan toimintasektoria ja sen päätöksentekoa ohjaavat arvot ja arvostukset. (Opetussuunnitelma, Savonia-ammattikorkeakoulu 2008.)

Ammattikorkeakoulujen toiminnassa korostuu kiinteä yhteys työelämään ja alueelliseen kehittämiseen. Koulutuksen tavoitteena on vastata työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä antaa tutkimukseen perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. Yliopistojen sekä ammattikorkeakoulujen muodostamaa korkeakoulujärjestelmää kehitetään jatkuvasti kansainvälisesti kilpailukykyisenä ja samalla alueellisiin tarpeisiin joustavasti vastaavana kokonaisuutena. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2006.)

2.1 Opiskelu röntgenhoitajaksi ammattikorkeakoulussa

Kolme ja puolivuotta kestävä röntgenhoitajakoulutuksen aikana opiskelija hankkii osaamisen kuvantamistutkimuksiin, kuten röntgen-, isotooppi-, ultraääni- ja magneettitutkimuksiin sekä sädehoitoon. Toimenpiteissä röntgenhoitajat vastaavat potilaan hoidosta ja hyvinvoinnista. (Opetussuunnitelma, Savonia-ammattikorkeakoulu 2008.) Sosiaali- ja terveysministeriön asetus säteilyn lääketieteellisestä käytöstä 423/2000 määrittelee, että vain röntgenhoitaja voi tehdä itsenäisesti lähetteen mukaisen röntgenkuvauksen. Toimenpidevastuussa olevaa lääkäriä voi avustaa myös muu tervey-

denhuollon ammattihenkilö sellaisen röntgenlaitteen käytössä, johon hänet on asianmukaisesti koulutettu. (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus säteilyn lääketieteellisestä käytöstä 423/2000.) Röntgenhoitajan ammattikorkeakouluopinnot (210 opintopistettä, op) koostuvat luento-, verkko- ja simulaatio-opetuksesta, itsenäisestä opiskelusta sekä harjoittelusta. (Opetussuunnitelma, Savonia-ammattikorkeakoulu 2008.) Opintoja on mahdollista jatkaa joko tiedekorkeakoulussa radiografian alalla terveydenhuollon maisteriksi tai ammattikorkeakoulussa ylemmällä ammattikorkeakoulututkinnolla (Suomen Röntgenhoitajaliitto ry 2011).

Röntgenhoitajakoulutuksen pääsyvaatimukset ovat ylioppilastutkinto, lukion oppimäärä, opistoasteen tai sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, hyvä terveys sekä soveltuvuustestien hyväksytyt suorittaminen. Röntgenhoitajan ammatti edellyttää hyviä kädentaitoja, luovuutta, kolmiulotteista hahmotuskykyä, tarkkuutta, kykyä muutoksiin ja vastuunottokykyä. Työ vaatii jatkuvaa lisäkoulutusta, sillä ala kehittyy nopeasti. Röntgenhoitaja koulutetaan kuudella eri paikkakunnalla: Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa, Kuopiossa sekä Vaasassa. Koulutukseen pyritään valtakunnallisen yhteishaun kautta. (Suomen Röntgenhoitajaliitto ry. 2011.)

Ensimmäisen vuoden aikana opinnot koostuvat perusopinnoista kuten esimerkiksi äidinkieli, englanti, ruotsi, tietojenkäsittely, matematiikka sekä ihmisen anatomia ja fysiologia. Toinen ja kolmas opiskeluvuosi muodostuvat ammattiopinnoista, ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta, opinnäytetyöstä (15 op) sekä vapaasti valittavista opinnoista (6 op). (Opetussuunnitelma, Savonia-ammattikorkeakoulu 2008.)

2.2 Röntgenhoitajan ammatti

Röntgenhoitaja on säteilynkäytön asiantuntija ja hän huolehtii työssään potilaan, henkilökunnan ja ympäristön säteilynsuojelusta. Röntgenhoitajan ammatti vaatii tietoa, taitoa sekä tekniikkaa. Työskentely röntgenhoitajana on haastavaa, monipuolista ja kehittyvää. Röntgenhoitajat toimivat radiografiatyön ja säteilynkäytön asiantuntijoina käyttäen työvälineinään teknisiä kuvaus- ja hoitolaitteita. Terveystieteellisessä kuvantamisesta ja sädehoidosta. (Suomen Röntgenhoitajaliitto ry. 2011.)

Röntgenhoitaja työskentelee itsenäisesti tai osana moniammatillista työryhmää, johon voi kuulua työpisteestä riippuen sairaanhoitajia, eri alojen lääkäreitä, sairaalafysikoita sekä eri ammattiryhmien opiskelijoita. Moniammatillisessa työyhteisössä röntgen-

hoitaja vastaa osaltaan tutkimusten, toimenpiteiden ja sädehoidon oikeasta ajankohdasta sekä vastaa potilaan esivalmistelusta, ohjauksesta ja hoidon jatkuvuudesta. (Suomen Röntgenhoitajaliitto ry. 2011.)

Röntgenhoitajan ammattieettistä toimintaa määrittävät lainsäädäntö, erilaiset ohjeet, yleinen ja terveydenhuollon etiikka sekä röntgenhoitajan eettiset ohjeet. Röntgenhoitajan keskeisiä eettisiä periaatteita ovat ihmisarvo, itsemääräämisoikeus, oikeudenmukaisuus, luottamuksellisuus, vastuullisuus, turvallisuus ja korkeatasoinen ammatillinen toiminta. (Suomen Röntgenhoitajaliitto ry. 2011.)

Valmistuneet röntgenhoitajat voivat työskennellä terveyskeskusten röntgenosastoilla, sairaaloiden kuvantamis-, isotooppi- ja sädehoitoyksiköissä, ydinvoimaloissa, eläinclinikoilla, ympäristöterveydenhuollossa, terveysalan yrityksissä ja yhdistyksissä. Röntgenhoitajan ammatissa korostuu ihmisläheinen palvelu, hoitaminen, teknologian hyödyntäminen ja turvallinen lääketieteellisen säteilyn käyttö. (Opetussuunnitelma. Savonia-ammattikorkeakoulu 2008.)

3 AMMATTITAITOA EDISTÄVÄ HARJOITTELU

3.1 Ammattitaitoa edistävä harjoittelu terveydenhoitoalalla

Ammattitaitoa edistävä harjoittelu terveydenhuollon organisaatioissa on osa koulutusta. Sen tarkoituksena on perehdyttää opiskelija opintojen kannalta keskeisiin työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen hyödyntämiseen työelämässä. Tarkoituksena ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa on, että opiskelija pääsee käytännön kautta toteuttamaan, harjoittelemaan sekä soveltamaan oppimiaan taitoja. Alan asiantuntijuuteen kasvu alkaa oppimiskokemusten kautta, mikä jatkuu työelämässä. Opiskelijat perehtyvät terveydenhoitoalan ammattikorkeakoulutuksen ohjatussa harjoittelussa terveydenhuollon toimintaan ja arvoperustaan. Opintojen aikana syntyy ammattitaidon tiedollinen ja taidollinen perusta, ja työelämässä tapahtuva harjoittelu muodostaa opiskelijalle merkittävän osan terveystieteen koulutuksesta. Jokainen ohjatun harjoittelun jakso luo perustaa opiskelijoiden ammatilliselle kasvulle ja sen edistämiseksi. (Heinonen 2004.)

Opiskelijat kokevat ammattitaitoa edistävät harjoittelujaksot tärkeinä, koska kokonais käsitys oman alan työstä jäsentyy yleensä harjoittelussa saatujen kokemusten kautta. Jotta harjoittelu olisi onnistunut, opiskelijat pitävät tärkeänä opiskelijoiden ja ohjaajien perehdytystä, opettajan roolin määrittelyä sekä sitä, että heille tarjotaan riittävästi tarkoituksenmukaisia oppimiskokemuksia, joiden reflektoinnista huolehditaan. (Kajander ym. 2007. 9-10.)

3.2 Röntgenhoitajan ammattitaitoa edistävä harjoittelu

Röntgenhoitajan ammattitaitoa edistävän harjoittelujakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti alan keskeisiin työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen käytännön työelämässä. Harjoittelujakso syventää opiskelijan taitoja, valmistaa alan työtehtäviin sekä tukee ja täydentää koulutusohjelman mukaista opiskelua. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352.) Ammattitaitoa edistävän harjoittelun tarkoituksena on soveltaa käytäntöön jo opittuja teoretiset tiedot.

Savonia-ammattikorkeakoulussa toteutetaan 90 opintopistettä ammattitaitoa edistävänä harjoitteluna. Näistä enintään 15 opintopistettä voidaan toteuttaa asianmukaiset potilashoidon välineet sisältävissä koulun harjoitustiloissa ja tilanteissa. Opinnäytetyönä toteutetaan 15 opintopistettä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta. Röntgen-

hoitajan ammattitaitoa edistävät harjoittelut koostuvat perusharjoitteluista, joita on yhteensä 52 opintopistettä. Yksi opintopiste vastaa keskimäärin 27 tuntia opiskelijan työtä. Syventävät harjoittelut (12op) voi toteuttaa, kun kaikki perusopinnot ja harjoittelut on suoritettu hyväksytysti. Ammatti-identiteetin rakentaminen kuuluu myös osana jokaisen harjoittelun tarkoituksiin ja vahvistuu kokemuksen myötä. (Opetussuunnitelma. Savonia-ammattikorkeakoulu 2008.)

Savonia-ammattikorkeakoulun röntgenhoitajaopintojen harjoittelut koostuvat hoitotyöhön- ja eri röntgenhoitajan työskentelymodaliteetteihin liittyvistä ammatillisista harjoittelujaksoista. Hoitotyö I – harjoittelu (3 op) toteutetaan terveyskeskusten vuodeosastoilla tai vanhainkodeissa. Siellä opiskelijat harjoittelevat potilaan kohtaamista sekä perushoitoa. Hoitotyö II – harjoittelu (4 op) suoritetaan erikoissairaanhoidon vuodeosastoilla, joissa tarkoituksena on opetella erikoissairaanhoidon, esimerkiksi lääkehoitoa.

Ammatilliset harjoittelut koostuvat natiiviröntgenharjoittelusta (13 op), joka sisältää myös harjoittelujakson lasten röntgentutkimuksista (1,5 op). Muut ammatilliset harjoittelut koostuvat läpivalaisuharjoittelusta (1,5 op), ultraääniharjoittelusta (4,5 op), magneettitutkimuksista (6 op), angiografiaharjoittelusta (6 op), tietokonetomografiatutkimuksista (6 op), isotooppitutkimuksista (6 op) sekä sädehoidon harjoittelusta (9 op). (Opetussuunnitelma, Savonia-ammattikorkeakoulu 2008.)

4 OPISKELIJA OHJAUS

Onnistuneen harjoittelujakson taustalla on hyvä ja asiantunteva ohjaus (Kajander ym. 2007. 9-10). Käsitteenä ohjaus tarkoittaa aktiivista ja tavoitteellista toimintaa, joka on sidoksissa ohjaajan ja ohjattavan taustaan vuorovaikutuksellisessa suhteessa. Sen on määritelty myös tarkoittavan opiskelijoiden käytännön harjoitteluun liittyvää opetusta ja ohjausta. Ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija osaa yhdistää teoriaa ja käytänteitä toisiinsa, sekä parantaa omia ammatillisia vuorovaikutustaitojaan. Ohjausprosessi koostuu kolmesta eri vaiheesta: suunnittelu, toteutus ja arviointi. Ohjaaminen on opiskelijan oppimisen ja ammatillisen kasvun tukemista, edistämistä ja helpottamista. (Koponen 2009, 9; Tolonen 2007.)

Opiskelijan ohjaus tapahtuu sosiaalisen vuorovaikutuksen kautta ja sen keskeisin asia on opiskelijan ja hänen ohjaajansa yhteistyössä rakentama ohjaussuhde. Jokaisella terveysalan ammattilaisilla on velvollisuus ohjata opiskelijoita. Työyksikkö ja ohjaaja toteuttavat opiskelijan ohjaamisen tilanteeseen ja tarkoitukseen sopivalla tavalla. Valmiudet ohjaajana toimimiseen syntyvät työ- ja ohjauskokemuksen kautta, eikä esimerkiksi koulutusten kautta. (Helin 2004.) Opiskelijaohjauksen tulee olla opiskelijalähtöistä. Ilman opiskelijaohjausta opiskelija ei saavuta asettamia tavoitteita eikä hän osaa hakeutua monipuolisiin oppimistilanteisiin. (Koponen 2009, 9.)

4.1 Opiskelijan oikeudet, vastuut ja velvollisuudet ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa

Opiskelijan tulee toimia terveysalan juridisten säännösten ja eettisten periaatteiden mukaisesti. Potilas- ja työturvallisuuden periaatteita sekä salassapitovelvollisuutta tulee noudattaa. (Pohjois-pohjanmaan sairaanhoitopiiri 2011.)

Kirjallinen työvuorosuunnitelma on laadittava harjoittelupaikassa ja siihen kirjattuja työaikoja on noudatettava. Työvuorolomakkeeseen on merkittävä työvuoromuutokset ja poissaolot. Poissaoloista on ilmoitettava mahdollisimman pian harjoittelupaikkaan ja ohjaavalle opettajalle. (Pohjois-pohjanmaan sairaanhoitopiiri 2011.)

Opiskelijoilla on oikeus harjoitella ja harjaantua erilaisissa röntgenhoitajan ammattiin liittyvissä tehtävissä. Opiskelijan kuuluu saada olla opiskelijan roolissa, mutta hänen olisi hyvä osallistua työryhmässä työtehtävien suorittamiseen mahdollisimman itsenäisesti opiskeluvaiheen ja kykyjensä mukaisesti. Hänen kuuluu myös etsiä toiminnalleen ja yksikön käytännöille teoreettisia perusteita, sekä tarvittaessa tuoda niitä

esiin ohjaajalleen. Näin ohjaaja on paremmin selvillä hänen osaamisen tasostaan. (Pohjois-pohjanmaan sairaanhoitopiiri 2011.)

Opiskelijalla on oikeus saada ohjausta ja palautetta koko harjoittelujakson ajan. Hänellä on myös oikeus toimia työparina ja tasavertaisena työryhmän jäsenenä moniammatillisissa työryhmissä. Opiskelijan tulee itse aktiivisesti pyytää suullista ja kirjallista palautetta ohjaajiltaan toiminnastaan. Opiskelijan kuuluu saada palautetta ja arviointia edistymisestään ja tavoitteiden saavuttamisesta ohjaajansa lisäksi myös muilta työryhmän jäseniltä. Opiskelijoilla on myös oikeus antaa palautetta ohjauksestaan. Harjoittelujakson jälkeen opiskelijan on hyvä antaa palautetta saamastaan ohjauksesta ja tehdä ehdotuksia työyksikön kehittämiseksi. (Pohjois-pohjanmaan sairaanhoitopiiri 2011.)

4.2 Ohjaajan rooli ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa

Ohjaajalla tarkoitetaan mentoria, opastajaa ja neuvonantajaa. Työnä ohjaus on haastavaa sekä vastuullista. Ohjaajien ammattitaidolla ja osaamisella on huomattava vaikutus opiskelijan ammatilliseen kasvuun ja kehitykseen. Ohjaajilta vaaditaan omien taitojen, toimintatapojen ja näkökulmien yhdistämistä ja näiden tuomista osaksi käytännön työtä. Ohjaajan rooli nykyisin on toimia enemmän opiskelijan kuuntelijana, kyselijänä, neuvojana ja oppijana kuin kontrolloijana tai arvostelijana. Ohjaajan on kyettävä luomaan vuorovaikutuksellinen ja avoin suhde opiskelijan kanssa niin, että yhteistyö onnistuu harjoittelujakson ajan. Ohjaajalla on oltava valmiudet antaa ja vastaanottaa rakentavaa palautetta. (Puttonen 2009, 22–25; Koponen 2009, 9–13.) Öhrlingin mukaan ohjaajan rooli voi olla haastava ja energiaa vaativaa, sillä ohjaaja ohjaa ja opettaa opiskelijaa samanaikaisesti oman työnsä ohella (Öhrling & Hallberg 2000).

Savonia-ammattikorkeakoulu on laatinut yhdessä Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kanssa opiskelijaohjauksen laatusuosituksen, jossa määritellään ohjaajan ominaisuudet. Ohjaajan tulee mahdollistaa ja varmistaa yhdessä ohjaavan opettajan kanssa opiskelijan laadukkaan harjoittelun toteutuminen ja opiskelijan oppiminen. (Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri 2011.)

5 PEREHDYTTÄMINEN

Perehdyttämisellä tarkoitetaan työpaikalla tapahtuvaa vastaanottoa ja alkuohjausta, eli kaikkia niitä toimenpiteitä, joiden avulla perehdytettävä oppii tuntemaan työpaikansa, sen tavat ja työntekijät sekä työtehtävänsä. Perehtyminen käsittää myös ne opetustoimenpiteet, jotka ajoittuvat työhöntulon ja itsenäisen työskentelyn alkamisen väliin. Perehtyminen on keskeinen asia toimintaketjussa, johon kuuluvat rekrytointi, työpaikan vastaanotto, alkuohjaus sekä itse varsinainen työssäoppiminen. Hyvä perehdyttäminen on paras tapa toivottaa uusi työntekijä tai opiskelija tervetulleeksi työyhteisöön ja se edistää perehdytettävän itsenäistä sekä aktiivista suhtautumista työhön. Perehtyminen tulee järjestää kaikille organisaation uusille työntekijöille tai pitkään poissaolleille. (Saastamoinen 2005.)

Perehdyttämisen toteuttaminen on aina suunniteltava tilanteen, tarpeen ja perehdytettävän mukaan. Perehdytystä tai työnopastusta edellyttäviä tilanteita on monenlaisia, samoin kuin perehdytettäviäkin. Hyvin hoidettu perehdyttäminen vaatii aikaa, mutta käytetty aika tulee monin verroin takaisin perehtyjän oppiessa uudet asiat. Mitä nopeammin opiskelija oppii, sitä nopeammin hän pystyy työskentelemään itsenäisesti. (Kangas 2000.) Perehtyjältä vaaditaan halua oppia, intoa esittää kysymyksiä sekä sopeutumista vallitseviin käytäntöihin. Hänen tehtävänsä on saada kokonais käsitys organisaatiosta ja omasta roolistaan siinä. Perehtyminen uuteen työyhteisöön voi tapahtua työkaverin roolissa, jolloin työyhteisöön liittyminen ja sosiaaliset suhteet korostuvat. (Saastamoinen 2005.)

Lait ja asetukset ohjaavat työnantajaa sekä työntekijää heidän velvollisuuksiensa ja vastuidensa osalta työpaikalla. Lakeja noudattamalla luodaan turvallinen, ammattitaitoinen ja tuottava työyhteisö. Opiskelijan perehdytykseen ammattitaitoa edistävällä harjoittelujaksolla sovelletaan eri lakeja ja asetuksia, kuten esimerkiksi Työturvallisuuslaki 738/2002.

Opiskelijan perehdytys on hyvä suorittaa harjoittelupaikalla viimeistään kolmen harjoittelupäivän kuluessa. Perehdytys käsittää työyhteisöön, työympäristöön, työsuojeluun ja turvallisuuteen tutustumisen työyksikössä. (Bergström 2010.) Perehdyttämiseen tarvitaan aikaa, systemaattista työtettä, sen tulee olla yksilöllistä ja perehdytyksen etenemistä tulee seurata (Virta 2007).

5.1 Perehdyttämisen tavoitteet

Perehdyttämisen keskeisin tavoite on saada opiskelija tuntemaan, että hän kuuluu tärkeänä osana uuteen työyhteisöön (Juuti & Vuorela 2002). Perehdyttämisen avulla opiskelija tutustuu harjoittelupaikkaansa, sen tapoihin, työyhteisön jäseniin ja työhönsä. Perehdytykseen kuuluvat kaikki ne asiat, jotka liittyvät itse työn tekemiseen. Näitä voivat olla esimerkiksi työkokonaisuus eli mistä kaikista osista ja vaiheista työ koostuu sekä työn hallinta eli mitä tietoa ja osaamista työ edellyttää opiskelijalta. Lisäksi tarvitaan tietoa työssä käytettävistä laitteista ja välineistä, työhön liittyvistä terveys- tai turvallisuusvaaroista sekä siitä, kuinka työ tehdään turvallisesti. (Penttinen & Mäntynen 2009.)

Perehdyttämisen tavoitteena on luoda uudelle työntekijälle, opiskelijalle tai pitkään työstä poissa olleelle myönteinen asennoituminen työyhteisöön. Se helpottaa uusiin työtehtäviin paneutumista sekä ammatillisen identiteetin muodostumista poistaen samalla epävarmuutta ja pelkoja. Perehdytyksellä luodaan hyvä yhteistyö uuden työntekijän ja hänen esimiehensä sekä hänen työtovereidensa välille. Se myös auttaa työntekijää omaksumaan uudet työtehtävät nopeammin. Virheet vähenevät kun työympäristö ja työtehtävät tunnetaan. (Saastamoinen 2005.)

Työturvallisuuslaki velvoittaa, että työnantajan on annettava työntekijälle riittävät tiedot työpaikan haitta- sekä vaaratekijöistä ja huolehdittava työntekijän ammatillisesta osaamisesta hänen työkokemuksensa huomioiden. Opiskelija, samoin kuin työntekijäkin, tulee perehdyttää työhön, työolosuhteisiin, työ- ja tuotantomenetelmiin, käytettäviin työvälineisiin, niiden oikeaan käyttöön sekä turvallisiin työtapoihin. (Työturvallisuuslaki 738/2002.)

5.2 Opiskelijan perehdyttäminen

Harjoittelupaikalla tulee olla opiskelijaohjauksesta vastaava henkilö, joka osastonhoitajan kanssa vastaa opiskelijan perehdyttämisestä harjoittelupaikan organisaatioon, työyksikköön, sen tavoitteisiin, toimintaan ja arvoihin. Hän toimii pääasiallisena yhteyshenkilönä koulun ja työyksikön välillä. Opiskelijavastaavan tulee informoida työyksikön muita jäseniä opiskelijan tulosta. (Bergström 2010.) Työyhteisön jäsenille tiedotetaan etukäteen mistä opiskelija tulee, mitkä ovat hänen lähtötasonsa ja tavoitteensa sekä kuinka kauan hänen harjoittelujaksonsa kestää (Lahden ammattikorkeakoulu 2007).

Perehdytyksessä on muistettava, että useimmat osaston sisäiset asiat eivät välttämättä ole selviä opiskelijalle. Näin ollen perehdytyksen täytyy olla asianmukaista harjoittelujakson pituuteen ja opiskelijan tavoitteisiin nähden. Ensimmäisinä päivinä harjoittelun ohjaajan on hyvä olla opiskelijan käytettävissä kokopäiväisesti tai vähintään tarvittaessa. (Lahden ammattikorkeakoulu 2007.)

5.3 Työyhteisöön perehdyttäminen

Hyvästä perehdytyksestä hyötyy myös koko muu työyhteisö. Työyhteisö käsittää työympäristön henkilöstön. Perehdytyksen avulla työntekijän epävarmuus vähenee, sopeutuminen helpottuu, mielenkiinto sekä vastuuntunto työtä kohtaan kasvavat ja ammattitaito kehittyy nopeammin. Hyvin perehdytetty työyhteisö mahdollistaa laadukkaan työn tekemisen ja työpaikalla viihtymisen. Tämän lisäksi työyhteisön työntulos sekä laatu paranevat. Virheitä, tapaturmia ja onnettomuuksia tapahtuu vähemmän, työpoissaolot vähenevät ja saavutetaan erilaisia kustannussäästöjä. Hyvään työyhteisöön kuuluu kannustava ilmapiiri, yhteistyön toimivuus sekä monipuolisen osaamisen hyödyntäminen. (Saastamoinen 2005; Työterveyslaitos 2010.) Perehdytyksellä pyritään ihmisiin ja asioihin tutustuttamisen lisäksi luomaan myönteistä ilmapiiriä työyhteisöön. Sen avulla opiskelija sisäistää nopeammin työhön liittyvät erityispiirteet ja näin ollen motivoituu paremmin kiinnittymään yksikön työyhteisöön. (Ikonen, Massinen & Tikka 2007.)

5.4 Työyksikköön perehdyttäminen

Työyksiköllä tarkoitetaan fyysistä työympäristöä, johon kuuluvat muun muassa tilat ja laitteisto. Työyksikön pääasialliset tilat ja laitteet tarjoavat opiskelijalle yksikkökohtaiset resurssit oppimiseen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2011.) Myös yksikön toimintaa ohjaavat lait ja asetukset, eettiset ohjeet sekä vastuut ja velvollisuudet kuuluvat yksikkökohtaiseen perehdytykseen (Peltokoski 2004).

Työyksikössä annettava tehtäväkohtainen perehdyttäminen helpottaa työtehtävien oppimisessa sekä edistää työn hallintaa ja osaamista. Työyksikköön perehdyttämisen kokonaisuus auttaa opiskelijaa asennoitumaan myönteisesti työhön, tehtävään ja työyhteisöön. (Peltokoski 2004.)

5.5 Työsuojeluun ja työturvallisuuteen perehdyttäminen

Työsuojelulla tarkoitetaan terveyden, turvallisuuden ja työkyvyn ylläpitoa ja edistämistä. Siihen sisältyy myös työtaturmien ja ammattitautien ehkäisy sekä työssä jaksamisesta ja henkisestä hyvinvoinnista huolehtiminen. Hoitotyössä etenkin ergonomia ja työssäkuormittuminen ovat myös keskeisiä käsitteitä työsuojelun näkökulmasta. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2011.)

Työsopimuslaki määrittää työntekijän velvollisuudet työturvallisuudesta huolehtimiseen. Työntekijän tulee noudattaa työtehtävien ja työolojen mukaista huolellisuutta ja varovaisuutta sekä huolehtia omalta osaltaan muiden työntekijöiden turvallisuudesta. Työntekijän velvollisuus on ilmoittaa työnantajalle työpaikalla havaitsemistaan vioista ja puutteellisuuksista, jotka voisivat aiheuttaa tapaturman tai sairastumisen vaaraa. (Työsopimuslaki 26.1.2001/55.)

Röntgenhoitajat käyttävät työssään ionisoivaa säteilyä. Röntgenhoitajan on hallittava säteilyn turvallinen käyttö sekä tunnettava säteilyn aiheuttamat deterministiset ja stokastiset terveysvaikutukset. Deterministisiä eli välittömiä vaikutuksia ovat esimerkiksi sädesairaudet, jotka liittyvät suuriin kerta-annoksiin sekä paikalliset iho-oireet (Säteilyturvakeskus 2009a). Säteilyn stokastisiin vaikutuksiin eli myöhäisvaikutuksiin luetaan kuuluvaksi muun muassa syöpä. Stokastiset haittavaikutukset voivat saada alkunsa hyvinkin pienistä säteilyaltistuksista. Ne ilmenevät solutasolla. (Säteilyturvakeskus 2009b.)

5.6 Perehdyttämisen seuranta ja arviointi

Perehdyttämisen seuranta ja arviointi keskittyvät opiskelijan tilanteen sekä työympäristön perehdytysohjelman toimivuuden arviointiin. Opiskelijan tilanteen arvioinnissa on tärkeää oppimistulokset ja opiskelijan oma kokemus. Peltokosken (2004) pro gradu – tutkielman mukaan eri tutkimukset osoittavat, että hyvin suunniteltu ja onnistunut perehdyttäminen edistää työntekijöiden pysyvyyttä ja halukkuutta jatkaa työpaikassaan perehdyttämisen jälkeen.

Perehdyttämisen arvioinnissa seurataan perehdyttämisen toteutumista ja siitä saatua hyötyä (Peltokoski 2004). Opiskelijoilta saadun palautteen perusteella voidaan kehittää perehdyttämistä. Perehdyttämisen arvioinnilla lisätään työntekijöiden motivaatiota ja viihtyvyyttä työssään, sekä kehitetään kriittistä ajattelua ja laadukasta hoitotyötä. (Peltokoski 2004.)

6 KAINUUN KESKUSSAIRAALA

Kainuun keskussairaala sijaitsee Kajaanissa, Kainuun maakunnassa Oulun läänissä. Kainuun maakunta -kuntayhtymään kuuluvat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi. Kuntayhtymän toiminta kattaa näiden kuntien osalta sosiaali- ja terveydenhuollon, toisen asteen koulutuksen, Kainuun keskussairaalan ja entisen Kainuun liiton palvelut. (Heimonen 2007.)

Kainuun asukasluku (31.12.2009) on yhteensä 82 626 asukasta. Väestö jakautuu kunnittain: Kajaani 38 208, Sotkamo 10 697, Kuhmo 9632, Hyrynsalmi 2789, Paltamo 3918, Puolanka 3128, Ristijärvi 1521, Suomussalmi 9332 ja Vaala 3401. Kajaani on Kainuun pääkaupunki. (Yle Kainuu 2010.)

Kainuun maakunnan erikoissairaanhoidon tasoisista terveystalouksista vastaa Kainuun keskussairaala. Toiminta käsittää kaikki erikoisalujen polikliinisen toiminnan, vuodeosasto-toiminnan sekä niiden tarvitsemat tukipalvelut. Hallinnollisesti toiminta jakaantuu sosiaali- ja terveystoimen toimialalla terveyden- ja sairaudenhoidon, perhepalveluiden sekä sairaanhoidon palveluiden tulosalueille. Potilaspaikkoja sairaalassa on yhteensä 275 ja sairaalan palveluiden tuottamiseen osallistuu yli 900 terveydenhuollon ammattilaista. (Kainuun maakunta 2011a.)

Kainuun maakunta – kuntayhtymä vastaa Vaalan kunnan osalta vain alueidenkäyttö- ja hanketoimialaan sekä aluekehitykseen liittyvistä asioista. Kuntayhtymä järjestää kaikki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut lasten päivähoidon lukuun ottamatta ja vastaa myös nuorten ja aikuisten ammatillisesta koulutuksesta sekä lukiokoulutuksesta. (Kainuun maakunta 2011b.)

Kainuun kunnat muodostavat v. 2003 tulleen hallintokokeilun myötä Kainuun maakunta – kuntayhtymän. Laki Kainuun hallintokokeilusta astui voimaan 1.6.2003 ja se on voimassa 31.12.2012 saakka. Sen tarkoitus on hankkia kokemuksia maakunnallisen itsehallinnon vaikutuksista Kainuussa. Kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon tulosalueita on viisi: perhepalvelut, sairaanhoidonpalvelut, terveyden- ja sairaanhoidonpalvelut, vanhuspalvelut ja ympäristöterveydenhuollonpalvelut. Radiologian yksikkö kuuluu sairaanhoidonpalvelujen tulosalueeseen. Laki avaa kuntien rajat ja antaa asukkaille vapauden valita hoitopaikkansa. (Heimonen 2007.)

Radiologian yksikön perustehtävänä on tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita kuvantamispalveluita. Perusarvoina ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vastuullisuus ja korkea laatu. Radiologian yksikön osastonhoitajana toimii Ritva Vasala, apulaisosastonhoitajana Auli Triipponen ja opiskelijavastaavana Raakel Marjomaa. Osastolla työskentelee 20 röntgenhoitajaa, kaksi osastosihteeriä ja yksi potilaskuljettaja. Tutkimusvalikoimaan kuuluvat magneettikuvantaminen, natiiviröntgenkuvantaminen, ultraäänitutkimukset- ja toimenpiteet, tietokonetomografiatutkimukset ja angiografiatutkimukset. Lisäksi yksikkö suorittaa osastolla tehtäviä natiiviröntgenkuvauksia esimerkiksi leikkaussalissa ja osastoilla. Potilaat tulevat pääsääntöisesti osastoilta ja poliklinikoiden kautta erikoislääkärin läheteellä. (Kainuun maakunta 2009.)

7 OPINNÄYTETYÖN TEHTÄVÄ

Tämän opinnäytetyön tehtävä on tuottaa toimiva perehdytysopas röntgenhoitajaopiskelijoille Kainuun keskussairaalan radiologian yksikköön helpottamaan käytännön harjoittelun toteutumista. Yksikköön tulee eri vuosikurssien opiskelijoita ammattitaitoa edistävällä harjoittelujaksolle pääsääntöisesti Oulun seudun ammattikorkeakoulusta sekä Savonia-ammattikorkeakoulusta Kuopiosta. Oppaan laatimisen tavoitteena on, että se palvelisi sisällöltään kaikkia yksikössä harjoittelussa olevia opiskelijoita riippumatta siitä, mistä ammattikorkeakoulusta tai vuosikurssilta he ovat.

Perehdytysoppaan avulla opiskelija voi tutustua yksikön toimintaan pääpiirteittäin harjoittelun ensimmäisinä päivinä. Sen sisältö auttaa ohjaajaa varmistamaan, että kaikki yleiset asiat tulee käytyä läpi jo heti harjoittelun alussa. Kun opiskelijat tietävät millaisesta yksiköstä on kyse, heidän mahdollinen jännityksensä vähenee ja he voivat päästä nopeammin osaksi työyhteisöä. Perehdytysoppaaseen tulee koota kaikki asiat jotka ovat työmenetelmiä ja työkäytäntöjä. Kaikkia asioita ei muista kertoa ulkomuistista ja uutta asiaa tulee harjoittelun alussa niin paljon, ettei opiskelija voi sisäistää kaikkea. Kun asiat ovat yhdessä oppaassa, opiskelija voi palata niihin itsenäisesti myöhemmin. Kokonaisuuden hahmottaminen lisää opiskelijan motivaatiota. (Vinni, Vesimäki & Puurtinen 2010; Liski, Horn & Villanen 2007.)

Oppaan lisäksi laadimme kirjallisen perehdytyskaavakkeen, jonka tehtävänä on toimia käytännön työvälineenä suunniteltaessa, toteutettaessa ja seurattaessa opiskelijan perehdytystä ammattitaitoa edistävällä harjoittelujaksolla. Kaavakkeen avulla yksikön työntekijät voivat seurata, mitä asioita opiskelijalle on jo perehdytetty kyseisessä työpisteessä. Työntekijät vaihtuvat työpisteessä päivittäin, eikä opiskelijalla ole nimettyä ohjaajaa, vaan jokainen työntekijä on velvollinen vastaamaan opiskelijan ohjauksesta. Kaavaketta voidaan käyttää apuna myös arviointikeskusteluissa varmistamaan, että opiskelija on perehtynyt tarvittaviin asioihin. Kaavakkeeseen merkitään opiskelijan nimi, päivämäärä milloin perehdytetty asia on käyty läpi, sekä ohjaajan allekirjoitus.

8 PEREHDYTYSOPPAAN TUOTTAMINEN

Kehittämistyön aiheen tulee olla työelämälähtöinen (Vilkkä & Airaksinen 2003). Ajatusten perehdytysoppaan ja – kaavakkeen tuottamiseen saimme Kainuun keskussairaalan radiologian osastolta, josta puuttui vastaava opas. Hyvässä perehdytysoppaassa tulee ottaa huomioon kenelle opas on tarkoitettu, miten siinä olevat asiat on esitetty ja miltä opas näyttää (Karioja & Käyhkö-Lehmuksela 2010). Perehdytysoppaan tuotimme yhteistyössä yksikön työyhteisön kanssa. Yhteistyöhenkilöinäimme toimivat yksikön osastonhoitaja, apulaisosastonhoitaja ja opiskelijavastaava. Heidän lisäksi yksikön henkilökunta antoi palautetta oppaasta työn edistyessä. Opinnäytetyön aiheen esittelimme ideatyöpajassa helmikuussa 2010 ja ohjaussopimukset teimme marraskuussa 2010.

Aineistoa keräsimme eri tietokannoista, pääsääntöisesti Savonia-ammattikorkeakoulun kirjaston omasta Aapeli-tietokannasta hakusanoilla perehdyttäminen, opiskelijaohjaus, Kainuu, Kainuun keskussairaala sekä ammattitaitoa edistävä harjoittelu. Käytimme myös Kuopion yliopistollisen sairaalan kirjaston tietokantaa, Medic- ja Clinac-tietokantoja sekä Itä-Suomen yliopiston Nelli-tietokantaa, joista haimme pro gradu-tutkielmia perehdytyksestä ja opiskelijaohjauksesta. Valitsimme aineiston nimien ja sisällön perusteella. Opinnäytetöitä keräsimme aihepiirin mukaan ja valitsimme niiden sisällysluetteloista ja tiivistelmistä meille sopivia lähteitä. Oppaaseen saimme materiaalia Kainuun keskussairaalan radiologian yksikön omista sisäisistä tietokannoista. Tietoa saimme esimerkiksi laitteista, tiloista, osaston käytänteistä sekä yleisistä asioista osaston toimintaan liittyen.

Perehdyttämisestä aiheena löytyy paljon työtekijöihin kohdistuvaa tietoa, jota sovelsimme opiskelijan näkökulmaan omassa opinnäytetyössämme. Kirjallisuuden lisäksi haimme materiaalia Suomen lainsäädännöstä esimerkiksi työsuojeluun ja – turvallisuuden liittyen. Savonia-ammattikorkeakoulun radiografian ja sädehoitotyön koulutusohjelman opintosuunnitelma toimi oleellisena aineistona kehittämistyöllemme, sillä siinä näkyy koulutuksemme sisältö. Keskeisimpinä menetelminä käytimme benchmarkingia, prosessikarttoja, sisällönanalyysiä ja brainstormingia. Näiden avulla pyrimme olemaan kriittisiä tiedon haussa ja sen analysoinnissa. Aineiston avulla kokosimme opinnäytetyön työsuunnitelman, jonka esitimme suunnitelmaseminaarissa elokuussa 2011. Osallistuimme menetelmätyöpaja 1:seen keväällä 2011 sekä syksyllä suoritimme menetelmätyöpaja 2:sen ja ABC-työpajan.

Saatu teoretieto analysoitiin sisällönanalyysiä soveltaen. Sisällönanalyysi on menetelytapa, joka pyrkii dokumenttien systemaattiseen ja objektiiviseen analysointiin. Sen tavoitteena on kuvailla tutkittava ilmiö yleisellä tasolla tiivistetysti. (Huttunen & Metsäharju 2010.) Aineistoksi perehdytysoppaaseen valitsimme tiedon, joka on olennaista perehdytyksen näkökulmasta. Ensin oppaan sisällöstä laadittiin runko, joka koottiin raportin teoretiedoista, Savonia-ammattikorkeakoulun opintosuunnitelman keskeisestä sisällöstä ja harjoittelujakson tavoitteiden lähtökohdista sekä henkilökunnan näkemyksistä. Tuotosta täydensimme perehdytyksen osa-alueista ja kuvantamistiedoista.

Perehdytysoppaaseen liittyvän aineiston ja kuvat saimme käytyämme radiologian yksikössä Kajaanissa. Luvat kuvaukseen ja aineiston käyttöön saimme suullisesti osastonhoitajalta. Testasimme oppaan alustavaa sisällysluettelo kuudella Savonia-ammattikorkeakoulun radiografian ja sädehoidon opiskelijalla. Opiskelijat olivat kolmannen vuoden opiskelijoita, joten heillä oli kokemusta opiskelijana olost työharjoittelussa. Heidän arviointinsa pohjalta teimme muutoksia ja työstimme itse oppaan. Oppaan sisältö rakentui asioista, jotka ovat oleellisia tietää uuteen harjoittelupaikkaan mentäessä ja työstimme sen yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Perehdytyskaavaketta ideoimme omista harjoittelu- ja työkokemuksista nousseiden havaintojen perusteella. Esitimme idean yhteistyökumppaneillemme joiden kanssa sovimme kaavakkeen sisällöstä. Apuna sisällön rakentamisessa käytimme Mikkelin keskussairaalan kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen sekä Kanta Hämeen keskussairaalan radiologian yksikön työntekijöille suunnattuja kaavakkeita. Niiden pohjalta kokosimme asiat siten, että ne tukevat oppaan keskeistä sisältöä ja harjoittelujakson tavoitteiden saavuttamista. Kaavake on kahdensivun mittainen, joten se on helppokäyttöinen ja selkeästi luettavissa. Olemme olleet yhteydessä yhteistyökumppaneihimme ja saaneet heiltä palautetta siitä, vastaako kaavakkeen ja oppaan sisältö heidän tarpeitaan. Ohjaava opettajamme on antanut meille ohjausta tilanteen ja tarpeen mukaan.

9 TUOTOKSEN KUVAUS

Tässä opinnäytetyössä tuotettiin opas Kainuun keskussairaalan radiologian yksiköön röntgenhoitajaopiskelijoille tukemaan ammatillista harjoittelujaksoa. Opas sisältää kymmenen osa-aluetta, jotka ovat mielestämme keskeisiä ammatillisen harjoittelun kannalta. Opas koottiin raportin sisältöön pohjautuen.

Oppaan sisältö koostuu keskussairaalan ja yksikön esittelystä sekä yleisistä harjoitteluun liittyvistä käytännön asioista. Röntgenhoitajaopiskelija tutustuu oppaan kautta muun muassa radiologian yksikön henkilökuntaan, tiloihin ja strategiaan päämääriin. Oppaassa käydään läpi pääpiirteittäin harjoitteluprosessin vaiheet sekä annetaan yleisiä ohjeita ammattitaitoa edistävälle harjoittelujaksolle.

Yhdeksi tärkeäksi kokonaisuudeksi nostimme turvallisuuteen liittyvät asiat. Turvallisuusosuudessa käsitellään potilas-, työ- ja säteilyturvallisuutta yleisellä tasolla, sillä käytännön työpisteessä näihin paneudutaan vielä tarkemmin ohjaajan opastuksella. Tarkoituksena on saada opiskelija jo harjoittelujakson alussa kiinnostumaan näistä siten, että hän motivoituu syventämään tietouttaan käytännön jakson aikana.

Modaliteeteiksi valitsimme yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa natiiviröntgen- ja tietokonetomografiatutkimukset. Nämä ovat yleisimmät työpisteet, joihin opiskelijat sijoittuvat ammattitaitoa edistävälle harjoittelujaksolle. Oppaassa esittelemme niihin liittyvät röntgenhoitajien työtehtävät sekä säteilysuojeluun liittyvät asiat.

Tuotoksen mukaan laadimme kaksisivuisen perehdytyskaavakkeen. Se on ulkonäöltään taulukko, johon on kerätty keskeisimpiä asioita perehdyttämisestä. Kaavake ja opas tukevat toisiaan sisällöllisesti. Kaavakeeseen merkitään päivämäärä milloin asiat on perehdytetty, sekä perehdyttäjän nimi. Opiskelijan perehdyttämisen ja ohjaamisen kehittämistä varten liitimme oppaan loppuun palautekaavakkeen, johon opiskelija voi kirjoittaa harjoittelujakson päätyttyä palautteen yksikköön.

Oppaan elävöittämiseen käytimme paikan päällä itse ottamiamme kuvia. Kuvia on otettu muun muassa kahvi- ja taukotiloista, kuvaushuoneista, ruokasalista ja pukuhuoneista. Kuvien avulla halusimme tuoda opasta helpommin lähestyttävämmäksi ja konkreettisemmäksi. Kuvien avulla opas ei ole niin raskas luettava.

10 POHDINTA

Opinnäytetyömme lähtökohtana oli koota perehtymisopas Kainuun keskussairaalan radiologian yksikköön, kohdennettuna röntgenhoitajaopiskelijoille. Kiinnostuimme oppaan tekemisestä, koska työlle oli tarve ja siitä on hyötyä käytännön työssä. Perehdytysopas auttaa opiskelijoita tutustumaan asioihin, jotka mietityttävät harjoittelujakson alkuvaiheessa.

Yksi ryhmämme jäsenistä oli ammattitaitoa edistävällä harjoittelujaksolla Kainuun keskussairaalan radiologian yksikössä. Hänen avullaan saimme idean tähän työhön. Hänen omakohtainen kokemuksensa auttoi meitä hahmottamaan yksikön käytänteitä paremmin. Myös yhteistyön avaaminen yksikön henkilökunnan kanssa oli helpompaa, sillä henkilökunta oli hänelle jo tuttua.

Ammattikorkeakoulutuksen tavoitteena on opiskelijan kehittyminen ammattiin, ammatillisten tietojen ja taitojen oppiminen sekä ammatissa tarvittavien valmiuksien kehittyminen. Samalla opiskelija kehittyy ihmisenä ja sivistyy. Eri ammattikorkeakoulutusten tavoitteena on tuottaa ammatillista osaamista, joka antaa valmiudet ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. Ammattitaitoa edistävällä harjoittelulla on keskeinen merkitys opiskelijan oppimisessa. Ammattiin kasvaminen tapahtuu opiskelijan henkisten rakenteiden ohjaamina oppimisympäristössä, jolloin ne jäsentävät opiskelijan ajattelua, tunteita ja eettisiä valintoja. Ympäristön merkitys näkyy opiskelijan suorituksessa ja itsearviointissa. (Holmen & Ora-Hyytiäinen 2004.) Reflektointi ja kokemusten jakaminen muiden opiskelijoiden kanssa auttaa opiskelijaa omaksumaan paremmin opitut asiat. (Fowler 2002.)

Olemme huomanneet perehdytyksen tärkeyden käytännön harjoittelujen aikana. Kaikista opinnäytetyössämme käytetyistä lähteistä ilmeni, että hyvästä perehdytyksestä hyötyy niin työnantaja kuin työntekijäkin, ja siihen kannattaa panostaa. Hyvä perehdytys nopeuttaa työyhteisöön sisälle pääsyä ja työtehtävien omaksumista. Samalla se luo tunnetta, että opiskelija kuuluu työyhteisöön yhtenä sen jäsenenä. Perehdytys auttaa opiskelijaa luomaan hyvän tietopohjan, jonka avulla hän pystyy paremmin pelaamaan teoriatietoa käytäntöön. Olemme myös huomanneet, että hyvän perehdytyksen kuuluu olla käytännönläheistä ja yksilöllistä. Tämän opinnäytetyöprosessin aikana olemme todenneet, että perehdytykseen kannattaa panostaa, sillä se maksaa itsensä takaisin tulevaisuudessa. Vaikka perehdytys ei välttämättä ole asiana niinkään näkyvää, se on silti erittäin tärkeää.

Työmme sisällön rajaaminen oli helppoa, sillä yhteistyö yksikön henkilökunnan kanssa toimi hyvin ja he olivat kiinnostuneita aiheestamme. Lisäksi omakohtaiset kokemuksemme ammattitaitoa edistävilta harjoittelujaksoilta helpottivat meitä kokoamaan ja rajaamaan oppaamme sisältöä. Aikaisempi käytännön kokemuksemme opiskelijaohjauksesta auttoi meitä kaikkia tuomaan esiin omia näkemyksiämme siitä, millaista on hyvä perehdytys. Kokemuksemme ja näkemyksemme ohjasivat meitä siinä, millaisia asioita oppaaseemme haluaisimme laittaa ja tuoda esille.

Radiologian yksikön henkilökunta ehdotti perehdytysoppaassa käsiteltäviksi modalityteiksi tietokonetomografian ja natiivikuvantamisen. Ne ovat yleisimmät kentät joihin opiskelijat hakeutuvat harjoittelemaan ammatillista osaamistaan. Keräämämme yksikkökohtaiset tiedot valitsemistamme modalityteistä ovat kuitenkin enemmänkin yleisiä asioita, koska emme halunneet rakentaa oppaasta liian yksityiskohtaista tietopakettia. Näin säilytimme sen helppokäyttöisenä, helposti luettavana ja lähestyttävänä. Sitä on myös helpompi jonkun muun tulevan opinnäytetyön tekijän jatkaa tulevaisuudessa. Radiologian yksikön ehdotuksena ja toiveena olisikin, että joku jatkaisi tätä perehdytysopastamme ja laajentaisi sitä myös ultraääni-, magneetti- ja angiografiatutkimuksiin. Näin ollen yksikköön tulisi rakennettua kokonaisvaltainen perehdyttämishjelma joka sisältäisi kaikki modalityteetit. Oppaasta annamme Kainuun keskussairaalan radiologian yksikköön kirjallisen version lisäksi myös sähköisen version, jolloin tarvittavat päivitykset ovat helposti tehtävissä.

Oppaan mukaan liitetyn perehdytyskaavakkeen sisältö perustuu omiin kokemuksiimme. Se on koottu osin peilaten Savonia-ammattikorkeakoulun asettamiin röntgenhoitajan ammatillisiin osaamisalueisiin sekä arviointikriteereihin käytännön harjoittelujaksoihin liittyen. Kaavakkeesta emme halunneet tehdä liian pitkää, jotta sen käyttökelpoisuus ja selkeys eivät kärsisi.

Kehittämistyön luotettavuutta lisää se, että oppaassa käytetty tieto on kerätty yhdessä työn tilaajien kanssa. He ovat antaneet yksikön omaa, ajantasaista, tietokantaan kuuluvaa materiaalia. Lisäksi muu teoriatieto, jota olemme keränneet oppaaseemme, on luotettavista ja paljon käytetyistä tietokannoista, joita ovat esimerkiksi Medic, Nelli ja Aapeli. Käyttämämme lähteet valitsimme siten, että ne olisivat mahdollisimman uusia ja ajantasaisia. Olemme käyttäneet lähteenä myös Savonia-ammattikorkeakoulun opintosuunnitelmaa radiografian ja sädehoidon koulutusohjelmalle vuodelta 2008.

Kehittämistyötä tehdessämme pyrimme huomioimaan oppaan sisällön ja ulkoasun eettisyyden. Saimme suulliset luvat osastonhoitajalta oppaassa esiintyviin kuviin. Kuvissa ei näy henkilöitä eikä potilaisiin liittyviä tietoja.

Varsinainen tuotos eli perehdytysopas oli mielenkiintoisempi ja mukavampi työstää ja rakentaa kuin raportti, koska oppaan visuaalinen ulkoasu on vapaa. Aiheena opas on teoriapakettia käytännönläheisempi, jolloin motivaatiomme sitä kohtaan oli hieman suurempi, koska oppaan on tarkoitus tulla oikeasti työvälineeksi radiologian yksikköön. Yksikön henkilökunta oli meidän tukenamme ja apunamme oppaan sisällön kokoamisessa koko prosessin ajan. Yhteistyömme toimi hyvin ja saimme tarvittaessa palautetta etenemisestämme.

Tämän opinnäytetyön merkitys yksikköön tulevalle opiskelijalle on saada harjoittelujakson alkuvaiheessa sellaista tietoa, joka auttaa häntä pääsemään selville työyksikön käytänteistä ja sitä mukaa pääsemään osaksi työyhteisöä. Henkilökunnalle perehdytysopas luo rungon uuden opiskelijan perehdytykselle. Se toimii työvälineenä suunniteltaessa ja toteutettaessa harjoittelujaksoa, sillä ohjaajan ei tarvitse muistaa kaikkea ulkoa.

Pohtiessamme ammatillista kasvua tämän kehittämistyön prosessin kannalta, huomasimme kehittyneemme monilla eri osa-alueilla. Tämä kehittämistyö on meille jokaiselle ensimmäinen laajempi kirjallinen tuotos. Opinnäytetyö vaati sitoutumista pitkälle ajanjaksolle, joten pitkäjännitteisyys, suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus kehittivät. Tiedon etsintä ja sen kriittinen arviointi sekä asioiden jäsentely harjaantuivat opinnäytetyöprosessin aikana.

Käytännön työelämässä tiimityöskentelytaito on tärkeää. Varsinkin röntgenhoitajan ammatissa moniammatillinen tiimityöskentely on keskeisessä osassa. Tämän kehittämistyön myötä myös yhteistyötaidot paranivat, sillä prosessimme vaati usein kompromisseja ja toisten mielipiteiden ja näkemyksien vastaanottamista. Meidän täytyi myös osata vastata työntilaajan toiveisiin ja odotuksiin.

Haasteellisinta opinnäytetyöprosessissa oli aikataulujen yhteensovittaminen ja ajoittainen motivaatiopula. Alussa oli vaikea hahmottaa opinnäytetyön kokonaisprosessin kulkua, joka alkoi kuitenkin selkiintyä menetelmätyöpajojen kautta. Myös teoriatiedon kerääminen oli aluksi haasteellista, sillä emme löytäneet sopivia hakusanoja. Haasteista ylipäästyämme pääsimme työstämään kehittämistyötämme.

Tähän oppaaseen liittyvä teoretieto syvensi ammatillista kasvuamme ja valmiuksiamme toimia tulevaisuudessa opiskelijaohjaajana. Aihe on ajankohtainen, sillä tulevaisuudessa opiskelijoiden ja uusien työntekijöiden perehdytykseen tullaan paneutumaan systemaattisemmin. Toivomme tämän opinnäytetyönä laaditun perehdytysoppaan antavan pohjan, jonka päälle on hyvä alkaa rakentamaan omaa opiskelijaohjaajan identiteettiä.

LÄHTEET

Bergström, M. 2010. Tervetuloa KFI-yksikköön. Perehdytysopas röntgenhoitaja-opiskelija. Kehittämistyö. Kliininen fysiologia ja isotooppilääketieteen yksikkö (KFI). Etelä-Savon sairaanhoitopiiri. Mikkelin keskussairaala.

Fowler, P. 2002. Learning styles of radiographers. *Radiography*. 8 (1), 3-11.

Heimonen, J. 2007. Hoitotason ensihoitoyksikön käyttö Kainuussa. Opinnäytetyö. Savonia-ammattikorkeakoulu. Terveysala. Kuopio.

Heinonen, N. 2004. Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Suositus sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille. Viitattu 5.3.2010. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-4045.pdf&title=Terveysalan_koulutuksen_tyossaoppiminen_ja_ohjattu_harjoittelu_fi.pdf

Helin, R. 2004. Opiskelijaohjaus osana terveystalon ammattilaisen työtä. Ohjaajan näkökulma. Oulun yliopisto. Hoitotieteen ja terveyshallinnonlaitos. Pro gradu – tutkielma. Viitattu 21.11.2011. <http://www oulu.fi/hoitotiede/helin.htm>

Holmen, K & Ora-Hyytiäinen, E. 2004. Sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamisen kehittyminen kahdessa korkeakoulussa opiskelijoiden arvioimana. *Kever*. 4. <http://ojs.seamk.fi/index.php/kever/article/viewArticle/857/706>

Huttunen, S. & Metsäharju, T. 2010. Perehdytysopas röntgenhoitajaopiskelijoiden ammattitaitoa edistävälle harjoittelujaksolle. Savonia-ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Ikonen, J., Massinen, A. & Tikka, J-M. 2007. Perehdytyskansio Joensuun ensihoito ja sairaankuljetus Oy:lle. Opinnäytetyö. Savonia-ammattikorkeakoulu. Terveysala. Kuopio.

Jokinen, P. 2011. Luentosarja. Menetelmätyöpaja I - kehittämissyö. Savonia-ammattikorkeakoulu. Terveysala. Kuopio.

Juuti, P. & Vuorela, A. 2002. Johtaminen ja työyhteisön hyvinvointi. Aavaranta – sarja n:o 51. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kainuun maakunta. 2010. Terveyspalvelut. Sairaanhoidon tukipalvelut. Radiologia. Päivitetty 2.3.2010. Viitattu 4.1.2011. <http://maakunta.kainuu.fi/radiologia>

Kainuun maakunta. 2009. Radiologia. Suunnitelma 2010–2013. Viitattu 20.5.2011.

Kainuun maakunta. 2011a. Terveyspalvelut. Kainuun keskussairaala. [Ei päivityspäivämäärää] Viitattu 20.5.2011. <http://maakunta.kainuu.fi/keskussairaala>

Kainuun maakunta. 2011b. Kainuun maakunta. Kainuun maakunta info. [Ei päivityspäivämäärää] Viitattu 20.5.2011. <http://maakunta.kainuu.fi/kuntayhtyma-info>

Kajander, S., Turunen, H., Tossavainen, K. & Jamookeah, D. 2007. Hyvä ja asiantunteva ohjaus takaa onnistuneen ja laadukkaan harjoittelun. *Pinsetti* 3, 9-11.

Kangas, P. 2000. Perehdyttäminen palvelualoilla. Helsinki: Työturvallisuuskeskus.

Karioja, M. & Käyhkö-Lehmuskela, S. 2010. Kivunhoidon ohjauksen opas. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Koponen, T. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ohjaaminen ohjatussa harjoittelussa - kyselytutkimus mentoreille Vetovoimainen ja turvallisen sairaala – hankkeessa. Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro gradu – tutkielma.

Lahden ammattikorkeakoulu. 2007. Hyvä perehdytys – opas. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu. Sarja B. Oppimateriaalit. Viitattu 19.5.2011. <http://www.lpt.fi/lamk/julkaisu/perehdyttamisopas.pdf>

Liski, M. Horn, S. & Villanen M. 2007. Hyvä perehdytys – opas. Kumppanuudella tuloksiin pk-yrityksissä – OR-BITS. Viitattu 8.12.2011. <http://www.lpt.fi/lamk/julkaisu/perehdyttamisopas.pdf>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2006. Koulutus. Ammattikorkeakoulutus. Ammattikorkeakoulutus ja sen kehittäminen. Viitattu 21.11.2011. <http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/?lang=fi>

Opetussuunnitelma. Savonia-ammattikorkeakoulu. 2008. Röntgenhoitaja (AMK). Syksy 2008. Terveysala. Kuopio.

Peltokoski, J. 2004. Perehdyttäminen hoitotyön johtamisen osana. Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro gradu-tutkielma

Penttinen, A. & Mäntynen, J. 2009. Työhön perehdyttäminen ja opastus – ennakkoivaa työsuojelua. Työturvallisuuskeskus. Viitattu 19.5.2011.
http://www.tyoturva.fi/files/800/Tyohon_perehdyttaminen2009.pdf

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri. 2011. Sosiaali- ja terveysalan opiskelijat. Käytännön harjoittelu. Viitattu 23.11.2011.
http://www.ppshp.fi/terveydenhuollon_opiskelijat

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. 2011. Opiskelijaohjauksen laatusuositukset. Ohjaaja. Viitattu 21.11.2011.
http://www.vete.fi/Liitteet/PSSHP_Opiskelijaohjauksen_laatusuositukset.pdf

Puttonen, J. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ja mentoreiden arvioita opiskelijaohjauksesta. Kuopion yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro gradu-tutkielma.

Saastamoinen, P. 2005. Sairaanhoitajan perehtyminen anestesiaosastolla. Kuopion yliopisto. Hoitotyön laitos. Pro gradu-tutkielma.

Savonia-ammattikorkeakoulu. 2011. Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma. Kuopio. [Ei päivytyspäivämäärää.] Viitattu 15.8.2011.
http://portal.savonia.fi/amk/hakijalle/koulutustarjonta/amk-ja-yamk-tutkinnot?koulutus_id=76&kieli=fi&ko_muoto=n&lukuvuosi=s2011

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2011. Työsuojelu. Päivitetty 21.4.2011. Viitattu 15.8.2011
<http://www.stm.fi/tyosuojelu>

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus säteilyn lääketieteellisestä käytöstä. 423/2000. Viitattu 21.11.2011.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2000/20000423>

Suomen röntgenhoitajaliitto ry. 2011. Röntgenhoitaja ammattina. Koulutus. Tuumasta toimeen - röntgenhoitajaksi. [Ei päivytyspäivämäärää.] Viitattu 24.8.2011
<http://www.suomenrontgenhoitajaliitto.fi/index.php?k=7269>

Surakka, T. 2009. Hyvä työpaikka hoitoalalla – näin haetaan ja sitoutetaan osaajia. Vammala: Tammi.

Säteilyturvakeskus. 2009a. Säteilytietoa. Sanasto. A-E. Päivitetty 21.1.2011. Viitattu 21.11.2011 http://www.stuk.fi/sateilytietoa/sanasto/fi_FI/sanasto1/

Säteilyturvakeskus. 2009b. Säteilytietoa. Sanasto. P-S. Päivitetty 21.1.2011. Viitattu 21.11.2011 http://www.stuk.fi/sateilytietoa/sanasto/fi_FI/sanasto4/

Tampereen yliopisto. 2011. Porin yksikkö. Kehittämistyö ja siihen liittyvät opinnot. [Ei päivityspäivämäärää.] Viitattu 9.9.2011. http://www.uta.fi/laitokset/pori/hvohjelma/hv_kasikirja/hv_kehittamistyo.html

Tilastokeskus. 2008. Artikkelit. Kehittämisspolitiikkaan ei odotusten mukaista otetta Kainuussa. Päivitetty 11.11.2008. Viitattu 18.8.2011 http://www.stat.fi/artikkelit/2008/art_2008-11-11_001.html

Tolonen, K. 2007. Opiskelijaohjauksen kehittäminen röntgenosastoilla mentorointikoulutuksen avulla. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro gradu-tutkielma.

Työsopimuslaki 26.1.2001/55. Finlex. Viitattu 13.9.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010055>

Työterveyslaitos. 2010. Työyhteisö ja esimiestyö. Päivitetty 6.5.2010. Viitattu 4.1.2011. http://www.ttl.fi/fi/tyoyhteiso_ja_esimiestyo/Sivut/default.aspx

Työturvallisuuslaki 738/2002. Finlex. Viitattu 13.9.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 15.5.2003/352. Finlex. Viitattu 21.11.2011. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030352>

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Vinni, M. Vesimäki, M. & Puurtinen, P. 2010. Henkilökohtaisen avun perehdytys – opas. HAVU-hanke. Viitattu 8.12.2011.

http://www.eskoo.fi/documents/Liite%206%20%20%20Perehdytysopas_ty%C3%B6antajaa_varten.pdf

Virta, M. 2007. Perehdytyksen parantaminen – sanoista tekoihin. Nuori Lääkäri 2, 13.

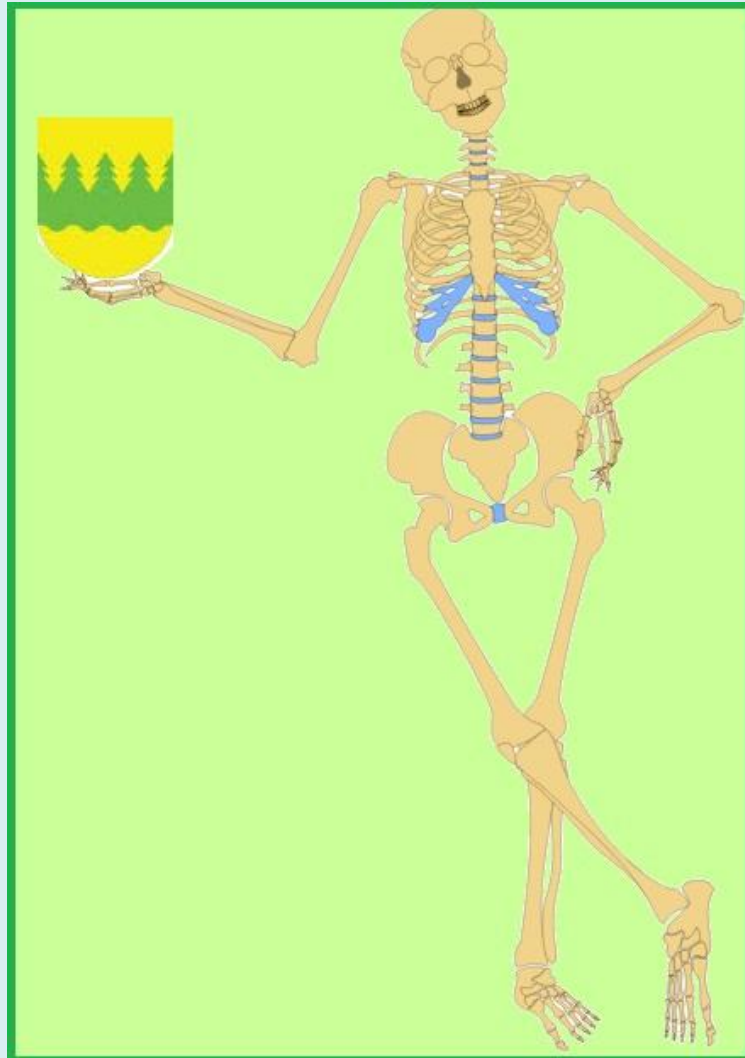
Yle Kainuu. 2010. Väkiluku laskee Kainuussa. Päivitetty 26.7.2010. Viitattu 20.5.2011.

http://yle.fi/alueet/kainuu/2010/07/vakiluku_laskee_kainuussa_1849872.html

Öhrling, K & Hallberg, R. 2000. Nurses lived experience of being a preceptor. Verkkojulkaisu. Journal of Professional Nursing. 16 (4). 228-239. http://www.sciencedirect.com/science?_ob=MiamiImageURL&_cid=272430&_user=1638579&_pii=S8755722300531512&_check=y&_origin=&_coverDate=31-Jul-2000&view=c&wchp=dGLzVBA-zSkzk&md5=a1c503c31a139b7cd9f1538f6f4a8e6e/1-s2.0-S8755722300531512-main.pdf

PEREHDYTYSOPAS

Röntgenhoitajaopiskelijoille

Kainuun keskussairaalan

Radiologian yksikkö

Marketta Ahonen

Tiina Heikkinen

Sanna Patronen

Savonia-AMK

SISÄLTÖ

1	TERVETULOA HARJOITTELUJAKSOLLE KAINUUN KESKUSSAIRAALAAN.....	4
2	KAINUUN MAAKUNTA-KUNTAYHTYMÄ JA SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMIALA ..	6
2.1	Toimintajärjestelmä.....	6
2.2	Hallintokokeilu.....	7
3	KAINUUN KESKUSSAIRAALAN RADIOLOGIAN YKSIKKÖ	7
3.1	Radiologisen yksikön strategiset päämäärät	8
3.2	Henkilökunta.....	8
3.3	Tilat.....	8
3.4	Radiologian yksikön asiakkaat.....	9
3.5	Yhteystiedot	10
4	KUINKA VALMISTAUDUN HARJOITTELUUN	11
4.1	Röntgenhoitajan eettiset ohjeet (Suomen Röntgenhoitajaliitto Ry)	11
4.2	Harjoitteluprosessi (Savonia-ammattikorkeakoulu)	12
4.3	Lähtötaso ja tavoitteet.....	13
5	YLEISET OHJEET AMMATTITAITOA EDISTÄVÄLLE HARJOITTELUJAKSOLLE.....	13
5.1	Salassapitovelvollisuus	13
5.2	Dosimetri.....	13
5.3	Pukuhuone ja suojavaatteet	14
5.4	Työvuorot ja poissaolot	14
5.5	Harjoittelun ensimmäinen päivä.....	15
5.6	Ruokailu ja kahvitauot	16
5.7	Savuttomuus työpaikalla	16
5.8	Autopaikat	16
5.9	Harjoittelujakson arviointi.....	16
6	TURVALLISUUS.....	17
6.1	Aseptiikka ja korujen käyttö.....	17
6.2	Lääkehoito ja ensiapu	17
6.3	Neulanpistotapaturma	18
6.4	Työ- ja potilasturvallisuus	18

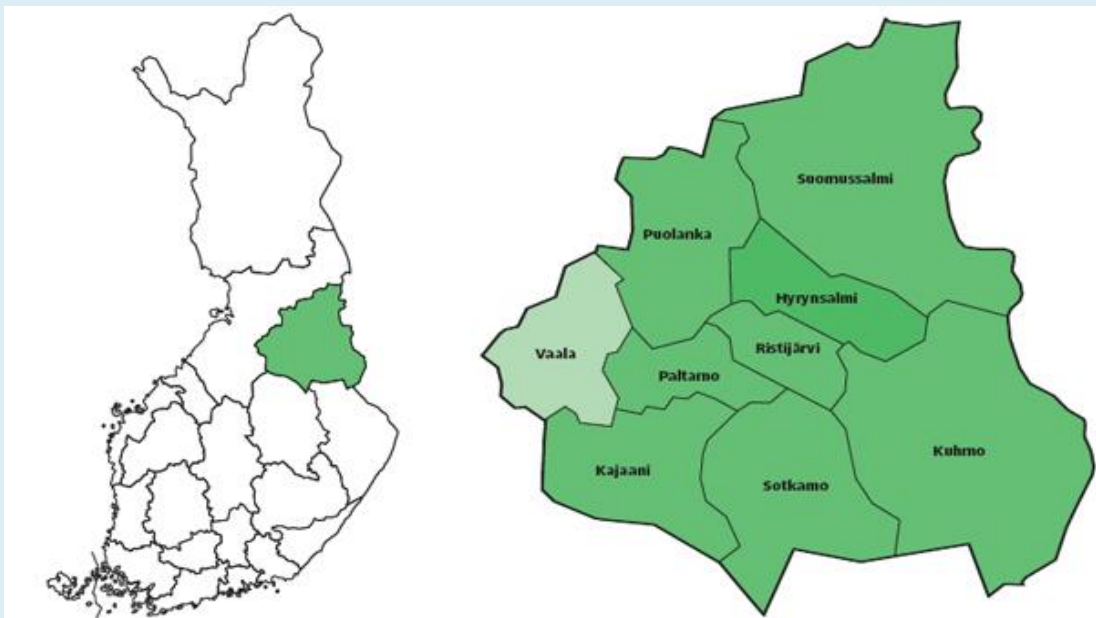
6.5	Yleisimmät tartuntataudit	18
6.6	Säteilyturvallisuus	19
6.7	Tietoturvallisuus.....	20
6.8	Palo- ja pelastusohjeet	20
6.9	Suuronnettomuudet	21
7	OPISKELIJAN OHJAUS	21
7.1	Ohjauksen laatukriteerit	21
7.2	Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet.....	22
7.3	Ohjauksen toteuttaminen	22
8	NATIIVIRÖNTGENTUTKIMUKSET	23
8.1	Työpisteen esittely	23
8.2	Röntgenhoitajan työtehtävät	24
8.3	Säteilysuojelu.....	25
9	TIETOKONETOMOGRAFIATUTKIMUKSET	27
9.1	Työpisteen esittely	27
9.2	Röntgenhoitajan työtehtävät	27
9.3	Säteilysuojelu.....	29
10	PALAUTE.....	30
11	KAJAANIN KARTTA	31
	LÄHTEET	32

1 TERVETULOA HARJOITTELUJAKSOLLE KAINUUN KESKUSSAIRAALAAN

Tämän perehdytysoppaan ovat laatineet Savonia-ammattikorkeakoulun röntgenhoitajaopiskelijat osana opinnäytetyötään. Tarkoituksena on luoda osaston henkilökunnalle ja opiskelijoille yhteiset toimintatavat, jotka lisäävät oppimisen sujuvuutta ammattitaitoa edistävän harjoittelujakson aikana.

Kainuun keskussairaala sijaitsee Kajaanissa, Kainuun maakunnassa Oulun läänissä. Kainuun maakunta -kuntayhtymään kuuluvat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo sekä Suomussalmi.

Kainuun asukasluku (31.12.2009) on yhteensä 82 626 asukasta. Viesti jakautuu kunnittain: Kajaani 38 208, Sotkamo 10 697, Kuhmo 9632, Hyrynsalmi 2789, Paltamo 3918, Puolanka 3128, Ristijärvi 1521, Suomussalmi 9332 ja Vaala 3401. Kajaani on Kainuun pääkaupunki.

Kainuun keskussairaala vastaa Kainuun maakunnan erikoissairaanhoidon tasoista terveyspalveluista. Toiminta käsittää kaikki erikoisalojen polikliinisen toiminnan, vuodeosasto-toiminnan sekä niiden tarvitsemat tukipalvelut. Hallinnollisesti toiminta ja-

kaantuu sosiaali- ja terveystoimen toimialalla terveyden- ja sairaudenhoidon, perhepalveluiden, vanhuspalveluiden sekä sairaanhoidon palveluiden tulosalueille. Potilaspaikkoja sairaalassa on yhteensä 275 ja sairaalan palveluiden tuottamiseen osallistuu yli 900 terveydenhuollon ammattilaista.

2 KAINUUN MAAKUNTA-KUNTAYHTYMÄ JA SOSIAALI- JA TERVEYS-TOIMIALA

2.1 Toimintajärjestelmä

Kainuun keskussairaalan toimintajärjestelmä perustuu toimialalla sovittuihin menette-
lyihin ja ISO 9001:2008 standardin vaatimuksiin. Toimintajärjestelmä löytyy sähköi-
senä Kaima-intrasta. Siellä on luettavissa myös radiologian toimintakäsikirja.

2.2 Hallintokokeilu

Eduskunnan säätämä laki Kainuun hallintokokeilusta astui voimaan 1.6.2003 ja se on voimassa 31.12.2012 saakka. Sen tarkoitus on hankkia kokemuksia maakunnallisen itsehallinnon vaikutuksista Kainuussa. Kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon tulosalueita on viisi: perhepalvelut, sairaanhoidonpalvelut, terveyden- ja sairaanhoidonpalvelut, vanhuspalvelut ja ympäristöterveydenhuollonpalvelut. Radiologian vastuualue kuuluu sairaanhoidonpalvelujen tulosalueeseen. Laki avaa kuntien rajat ja antaa asukkaille vapauden valita hoitopaikkansa. Radiologian toimipisteitä on terveyskeskuksissa Kuhmossa, Suomussalmella, Sotkamossa, Kajaanissa, Paltamossa ja Puolangalla sekä Kainuun keskussairaalan oma radiologian yksikkö.

3 KAINUUN KESKUSSAIRAALAN RADIOLOGIAN YKSIKKÖ

Radiologian yksikön perustehtävänä on tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita kuvantamispalveluita Kainuun maakunnan alueen potilaille ja varusmiehille. Radiologian yksikön perusarvoina ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vastuullisuus ja korkea laatu.

Radiologian yksikön tehtävänä on auttaa potilaan sairauden määrittämisessä ja hoitamisessa lääketieteellisen kuvantamisen avulla sekä radiologisin toimenpitein. Toiminta perustuu erikoisalan viimeisimpään tietämykseen sekä kehitys- ja palvelumyönteiseen ilmapiiriin. Yksikön visio vuodelle 2015 on, että toiminta on paikallisesti ja valtakunnallisesti arvostettua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelua.

Tutkimusvalikoimaan kuuluvat magneettikuvantaminen, natiiviröntgenkuvantaminen, mammografiat, ultraäänitutkimukset- ja toimenpiteet, tietokonetomografiatutkimukset ja angiografiatutkimukset (koronaari- ja konventionaaliset). Lisäksi yksikkö suorittaa osastolla tehtäviä natiiviröntgenkuvauksia esimerkiksi leikkaussalissa, teho- ja vuodeosastoilla. Työaika on klo 8–16. Päivystävä röntgenhoitaja on keskussairaalas- sa arkisin klo 16–22 kiireellisiä tutkimuksia varten ja viikonloppuisin klo 8–20. Yöai- kaan röntgenhoitajilla on kotivarallaolo mutta radiologipäivystystä ei ole. Kiireellisten traumapotilaiden tutkiminen vaatii joko oman radiologin saamista paikalle tai CT-

tutkimusten ohjeiden ja lausuntojen saamisluvan Oulun yliopistollisesta sairaalasta. Lisätietoa saat Kaima-intranetistä.

3.1 Radiologisen yksikön strategiset päämäärät

Kainuun keskussairaalan radiologian yksikön strategisina päämäärinä on taata.

- Laadukkaat ja kustannus tehokkaat radiologian palvelut
- Asiakastyytyväisyys
- Henkilöstön ammatillisen osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen
- Henkilöstön hyvinvointi
- Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden varmistaminen
- Radiologisten menetelmien ajantasaisuus
- Toiminnan kustannustehokkuus
- Radiologisten palveluiden jatkuva saatavuus maakunnassa

Lisätietoa saat Kaimasta (vuosisuunnitelma BSC).

3.2 Henkilökunta

Radiologian yksikön säteilystä vastaava johtaja konsulttiradiologi on Heikki Leutola. Osastonhoitajana toimii Ritva Vasala, apulaisosastonhoitajana Auli Triipponen ja opiskelijavastaavat Raakel Marjomaa ja Eeva Nevalainen. Osastolla työskentelee noin 20 vakinaisessa työsuhteessa olevaa röntgenhoitajaa, osastosihteeri, lähihoitaja sekä laitoshuoltaja. Ultraäänihuoneessa työskentelee yksi lähihoitaja. Yksikössä työskentelee kolme radiologia sekä ylimääräinen konsulttiradiologi keskiviikkoisin ja torstaisin. Työpisteissä on nimetty laitevastaava ja vastuuhoidajat, jotka huolehtivat uusien röntgenhoitajien ja opiskelijoiden perehdyttämisestä työpisteen toimintatapoihin sekä työkäytänteiden päivittämisestä.

3.3 Tilat

Radiologian yksikön tiloihin kulku tapahtuu pääoven kautta, aulan oikealla olevista portaista alas ja sitten vasemmalle. Tiloihin kuuluvat odotusaula, toimisto, henkilö-

kunnan tilat sekä tutkimushuoneet tietokonetomografiaan, ultraääneen, mammografi-
aan, magneettiin, angiografiaan, kaksi huonetta natiiviröntgenkuvauksiin sekä päivys-
tyksen röntgen joka ei sijaitse radiologian osastolla.

3.4 Radiologian yksikön asiakkaat

Asiakkaat tulevat yksikköön osastoilta, poliklinikoilta, varuskunnasta, terveyskeskuk-
sista tai yhteispäivystyksen kautta. Radiologisia tutkimuksia varten vaaditaan lääkärin
lähete. Tutkimuksia tehdään päivystyksenä sekä ajanvarausten mukaan.

Tutkimuksiin saapuessaan asiakas ilmoittautuu röntgenin toimistoon osastosihteerille.
Asiakkaalta vaaditaan Kela-kortti tai vastaava henkilöllisyystodistus, jotta hänet voi-
daan laittaa toimistossa ilmoittautuneeksi hänelle varattuun tutkimukseen. Osastosiht-
teeri laittaa hänet ilmoittautuneeksi ja ohjaa aulaan odottamaan vuoroaan. Osastosiht-
teerit huolehtivat myös esimerkiksi potilaiden matkakorvaushakemuksista. Tutustu
radiologian yksikön menettelyohjeeseen (henkilöllisyyden varmentaminen ja siihen
liittyvistä poikkeamista ilmoittaminen).

Asiakas kutsutaan aulasta lähetteessä ilmoitetulla nimellä kuvaukseen ja kuvaus-
huoneessa häntä pyydetään vielä itse kertomaan nimensä ja henkilötunnuksensa.

Osastolla kuvattaessa potilaan henkilöllisyys on tärkeää muistaa varmistaa samoin kuin röntgenosastolla.

3.5 Yhteystiedot

Kainuun keskussairaala, Sotkamontie 13,
87140 Kajaani

Puhelinnumero 08 6156 2220
maanantaista perjantaihin klo 8–16

Osastonhoitaja Ritva.Vasala@kainuu.fi

Apulaisosastonhoitaja Auli.Triipponen@kainuu.fi

Opiskelijavastaava Raakel.Marjomaa@kainuu.fi

Opiskelijavastaava Eeva.Nevalainen@kainuu.fi

4 KUINKA VALMISTAUDUN HARJOITTELUUN

4.1 Röntgenhoitajan eettiset ohjeet (Suomen Röntgenhoitajaliitto Ry)

Röntgenhoitajan tehtävä

Ammattitoiminnan päämääränä on terveyden edistäminen ja ylläpitäminen, sairauksien ehkäiseminen ja parantaminen sekä kärsimysten lievittäminen. Röntgenhoitajan asiantuntemus liittyy kuvantamistutkimuksiin, sädehoitoon ja säteilysuojeluun sekä säteilyvalvontaan.

Röntgenhoitaja ja potilas

Röntgenhoitaja suhtautuu työssään jokaiseen potilaaseen ainutkertaisena ihmisenä kunnioittaen hänen yksilöllisyyttään. Hoitosuhteen tulee perustua tasa-arvoisuuteen, avoimeen vuorovaikutukseen ja keskinäiseen luottamukseen. Röntgenhoitaja sitoutuu salassapitoon potilaan persoonaa, elämää ja hoitoa koskevissa asioissa.

Röntgenhoitajan suhde työhönsä

Röntgenhoitaja suorittaa työnsä vastuullisesti, turvallisesti, taloudellisesti ja korkeatasoisella ammattitaidolla. Röntgenhoitaja huolehtii omalta osaltaan, että säteilysuojelun periaatteet toteutuvat potilaan hoidossa. Röntgenhoitaja hallitsee tarvittavat laitteet, välineet ja menetelmät. Röntgenhoitaja on velvollinen ylläpitämään ajanmukaista ammattitaitoaan.

Röntgenhoitaja ja työtoverit

Röntgenhoitaja arvostaa työtovereitaan yksilöinä sekä kunnioittaa heidän ammattitaitoaan. Röntgenhoitaja työskentelee moniammatillisessa työyhteisössä, jossa keskinäinen avunanto takaa laadukkaan potilaan hoidon.

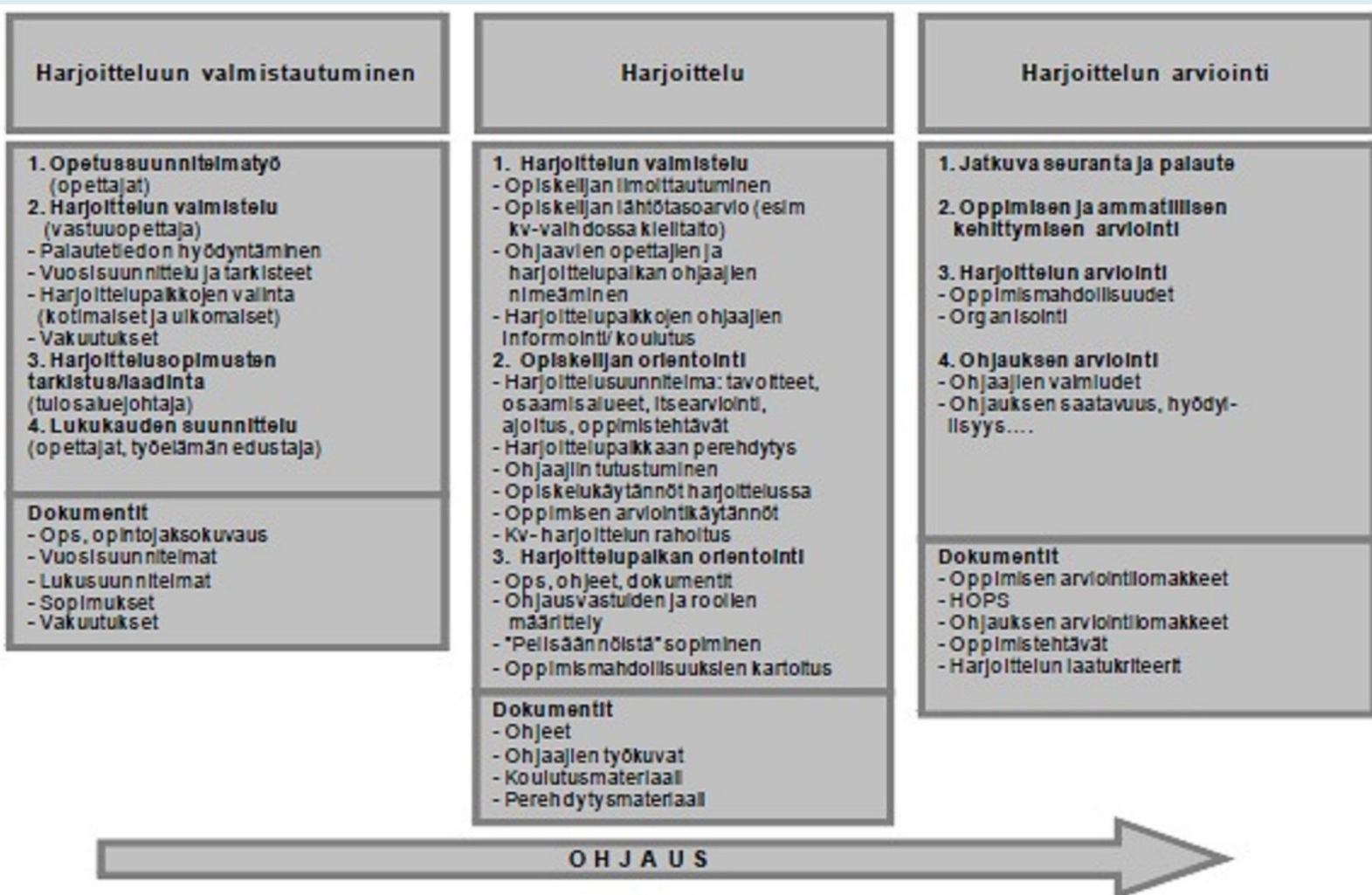
Röntgenhoitajan ammatin kehittäminen

Röntgenhoitajan oikeus ja velvollisuus on huolehtia oman ammattitaitonsa ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Hänen työhönsä kuuluu röntgenhoitajaopiskelijoiden ohjaus.

Röntgenhoitajan suhde yhteiskuntaan

Röntgenhoitajat osallistuvat ihmisten terveyttä koskevaan keskusteluun ja päätöksentekoon joka koskee säteilyn käyttöä, valvontaa ja säteilyltä suojautumista. Röntgenhoitaja huolehtii osaltaan, että väestön säteilyaltistus muodostuu mahdollisimman pieneksi.

4.2 Harjoitteluprosessi (Savonia-ammattikorkeakoulu)

4.3 Lähtötaso ja tavoitteet

Ennen harjoittelujakson alkua opiskelijalla tulee olla hyväksytysti suoritettuna kyseiseen modaliiteettiin liittyvät ammatilliset teoriaopinnot. Opiskelija laatii itsestään lähtötason ja tavoitteet. Nämä tulee toimittaa harjoitteluyksikköön sähköpostitse ennen jakson alkua, jotta työyksikössä voidaan suunnitella tulevaa ohjausta yksilöllisesti. Opiskelijan kuuluu itse harjoittelujakson aikana seurata ja tarvittaessa muokata tavoitteitaan siten, että ne tukevat hänen oppimistaan koko jakson ajan. Tavoitteet tulostetaan ja laitetaan esille opiskelijat asiat – taululle.

5 YLEISET OHJEET AMMATITAITOA EDISTÄVÄLLE HARJOITTELUJAKSOLLE

5.1 Salassapitovelvollisuus

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (28.6.1994/559) velvoittaa terveydenhuollon ammattihenkilön salassapitovelvollisuuteen, joka säilyy ammatinharjoittamisen päättymisen jälkeen. Tämä laki koskee myös terveydenhoitoalan opiskelijoita harjoittelujaksojen ajan ja jälkeen. Opiskelija allekirjoittaa koululla ennen harjoittelujakson alkua salassapitovelvollisuus sopimuksen. Lisää tietoa saat Kaimasta, joka on maakunta-kuntayhtymän sisäinen intranet.

5.2 Dosimetri

Dosimetrin opiskelija saa koululta ohjaavalta opettajalta. Se palautetaan harjoittelujakson lopussa takaisin koululle. Opiskelija on vastuussa dosimetristä harjoittelujakson ajan ja palauttaa sen koululle jakson loputtua. Katso Kaimasta lisätietoa henkilöstön säteilysuojeluun liittyen.

5.3 Pukuhuone ja suojavaatteet

Suojavaatteet tilataan erillisellä suojavaatetilauksella – lomakkeella kaksi viikkoa ennen harjoittelun alkua. Lomakkeen saa koululta. Opiskelijan tulee itse hankkia työhön soveltuvat, turvalliset työkengät ja huolehtia niiden puhtaanapidosta sekä kunnosta. Suojavaatteet hän saa työyksiköstä ensimmäisenä harjoittelupäivänään ja niitä vaihdetaan puhtaisiin tarpeen mukaan. Suojavaatteen käyttö on olennaisena tekijänä hygienian, puhtauden ja siisteyden ylläpidossa ja edistämisessä, sen tulee kokonaisuudessaan olla siisti ja puhdas. Myös sukat kuuluvat työasuun, jotka ovat opiskelijan itse huolehdittava. Ne eivät kuulu annettuun työvaatetukseen.

5.4 Työvuorot ja poissaolot

Ohjatussa harjoittelussa opiskelijat noudattavat työelämän pelisääntöjä. Opiskelijan työaika on päivä- ja iltavuorossa 8 tuntia ja yövuorossa 10 tuntia, joista 5 tuntia viikossa on varattu kirjallisten töiden tekoon. Näin ollen opiskelijat tekevät 7 tunnin työpäiviä.

Työvuorolomake on virallinen asiakirja, joka tulee täyttää asianmukaisesti kuulakärkikynällä. Mahdolliset muutokset tulee merkitä työvuorolomakkeeseen selkeästi. Kun opiskelija on suunnitellut työvuoronsa yhdessä ohjaajansa kanssa, viedään työvuoro-

lomake kirjallisten tavoitteiden kanssa näkyvälle paikalle Opiskelija asiat – taululle. Viikkosuunnitelman työpistesijoittelusta opiskelija voi tarkistaa ohjaajan kullekin päivälle.

Opiskelijan sairastuessa hänen on ilmoitettava siitä mahdollisimman pian harjoittelu- paikkaan sekä ohjaavalla opettajalle. Poissaolot tulee korvata pääsääntöisesti.

Opiskelija vahvistaa harjoittelun jälkeen toteutuneet työtunnit allekirjoituksellaan ja ohjaaja hyväksyy ne. Alkuperäinen työvuorolomake toimitetaan ohjaavalle opettajalle koululle ja jäljennös jää harjoittelupaikkaan.

5.5 Harjoittelun ensimmäinen päivä

Ensimmäinen harjoittelupäivä alkaa klo: 8:00. Kun opiskelija on saanut suojavaatteet ja lukollisen säilytyslokeron hänet ohjataan aamupalaveria varten kahvihuoneeseen. Opiskelija esittelee lyhyesti itsensä ja ohjatun harjoittelujakson päätavoitteet henkilökunnalle. Henkilöstön nimilista vastuualueineen on esillä kahvihuoneessa toimintakäsikirjassa. Osastonhoitaja/apulaisosastonhoitaja esittelee työyksikön tilat. Muut keskus-sairaalan tilat käydään läpi yhdessä ohjaajan tai opiskelija vastaavan kanssa.

5.6 Ruokailu ja kahvitaumat

Kainuun keskussairaalassa on henkilöstöravintola, jossa opiskelija voi ruokailla edulliseen opiskelijahintaan. Ruokalista näkyy Kaimassa. Kanttiini sijaitsee sairaalan pääaulan yhteydessä, josta voi ostaa pientä purtavaa. Työyksikössä on myös mahdollisuus syödä omia eväitään kahvihuoneessa. Kahvi- ja ruokataumat on hyvä pitää samaan aikaan yksikön henkilökunnan kanssa.

5.7 Savuttomuus työpaikalla

Kainuun keskussairaala on savuton sairaala.

5.8 Autopaikat

Kainuun keskussairaalalla ei ole tarjota opiskelijoille pysäköintilappua. Sairaalan etupihalla on maksullisia pysäköintipaikkoja.

5.9 Harjoittelujakson arviointi

Harjoittelu arvioidaan hyväksytty / hylätty -periaatteella. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvasti harjoittelun aikana ja niihin voidaan tarvittaessa tehdä muutoksia. Opiskelijan kuuluu tehdä aktiivisesti itsearviointia, siten että hän tuo ohjaajalleen esille mm. tutkimuksen onnistumista peilaten sitä hyvän kuvan kriteereihin. Opiskeli-

jan tulee aktiivisesti pyytää suullista palautetta harjoittelujakson aikana työpareiltaan. Opiskelija sopii ohjaavan opettajan ja ohjaajan kanssa ajankohdat loppu- ja mahdolliselle väliarviointille. Loppuarviointia varten opiskelijalla tulee olla mukana ohjatun harjoittelun arviointikriteerit ja täytetty oma itsearviointilomake sekä henkilökunnan arviointi opiskelijasta. Lomake ja arviointi käydään läpi opiskelijan, ohjaajan ja opettajan kesken.

6 TURVALLISUUS

6.1 Aseptiikka ja korujen käyttö

Infektioiden torjunnassa oikeaoppinen käsienspesu ja desinfektio ovat tärkeimmät toimenpiteet! Ohjeita käsihygieniaan löydät lisää Kaimasta.

Kynsien pitää olla lyhyet ja puhtaat. Kynsilakan käyttöä ei suositella ja rakennekynsien käyttö on kokonaan kielletty. Mahdolliset tulehdukset käsien alueella on hoidettava nopeasti. Jokaisen kuuluu huolehtia omasta henkilökohtaisesta hygieniastaan.

Ammatilliseen työasuun ei kuulu sormukset, suuret korvakorut, rannekorut eikä rannekelot. Kasvojen alueen lävistykset ovat kiellettyjä. Pitkät hiukset tulee olla kiinni eivätkä rastat hygieniasyistä sovellu potilastyöhön. Voimakkaat hajusteet voivat aiheuttaa allergisia reaktioita potilaalle tai työtovereille.

6.2 Lääkehoito ja ensiapu

Opiskelija saa suorittaa lääkehoitoa vain ohjaajan valvonnassa. I.v. – kanylointi on opiskelijalta kielletty. Opiskelijan tulee olla tietoinen kuinka yksikössä toimitaan ensiaputilanteissa. On tärkeä tietää mistä löytyy elvytyspakki ja kuinka soitetaan MET-ryhmä (Medical Emergency Team) lisäapua varten. Roadilogian yksiköstä löytyvät lääkehoitosuunnitelma ja elvytysopas hoitajille, tutustu niihin harjoittelujakson aikana.

6.3 Neulanpistotapaturma

Neulanpistotapaturman sattuessa ensiapuna tulee pestä pistokohta juoksevalla vedellä ja saippualla. Tämän jälkeen aseta spriihaude pistokohdan päälle kahden minuutin ajaksi. Jatko-ohjeet verikokeita ja seurantaa varten saat harjoittelupaikalta työsuojelukansiosta (toiminta verialtistustilanteissa) tai hygieniavastaavalta.

6.4 Työ- ja potilasturvallisuus

Aseptinen omatunto ja omien rajojensa ja taitojensa tunnistaminen ovat tärkeä osa röntgenhoitajaopiskelijan työ- ja potilasturvallisuutta. Opiskelijalla tulee olla hyvät teoreettiset pohjatiedot esimerkiksi lääkehoidosta, aseptiikasta, ensiavusta ja ergonomiasta. Radiologian yksiköstä löytyy ohjeita mm. potilaan omaisuuden säilyttämisestä.

6.5 Yleisimmät tartuntataudit

Yksikössä on hygieniakansio, josta löytyy ohjeet kuinka suojata itsensä, laitteet ja potilaat tartuntataudeilta. Kansiota löytyy ohjeet myös mahdollisiin epidemia-aaltoihiin (kuten sika- ja lintuinfluenssa), eritetahrojen puhdistamiseen ja muuhun siivoukseen. Lisätietoja saa hygieniavastaavalta.

Norovirus aiheuttaa ripuli- ja oksennustaudin. Oireet ilmenevät nopeasti. Paras suojatutkimiskeino on käsien huolellinen saippuapesu.

Tunnetuin sairaalabakteeri on MRSA (metisilliiniresistentti *Staphylococcus aureus*). MRSA-infektion saavat tavallisimmin iäkkäät tai vaikeasti sairastuneet sairaalapotilaat tai potilaat joilla on avoimia haavoja (säärei- tai makuuhaavat) tai katetreja (virtsa- tai verisuonikatetrit).

MRSA ja *Staphylococcus aureus* leviävät läheisessä kosketuksessa henkilöstä toiseen, poikkeuksetta MRSA leviää suoran ihokosketuksen välityksellä. Leviäminen voi tapahtua myös epäsuorasti eli koskettelemalla eritteillä tahriintuneita esineitä esim. haavataitoksia.

Stafylokokin ja MRSA:n leviämistä voi ehkäistä:

1. Pese kädet saippualla ja vedellä
2. Suojaa haavat ja rikkoutunut iho kunnes ne ovat parantuneet
3. Käytä kosteusvoidetta ehkäisemään ihon halkeilua
4. Älä kosketa toisten henkilöiden haavoja tai haavaeritteillä tahriintuneita materiaaleja paljain käsin

Influenssaepidemia saapuu Suomeen yleensä joulukuun ja maaliskuun välissä ja kestää 6–8 viikkoa. Riski sairastumiseen on suurin lapsilla ja vanhuksilla. Virukset leviävät pisaratartuntana aivastelun ja yskimisen siirtäminä ja oireet alkavat äkillisesti ja. Influenssaa voi ehkäistä ottamalla rokotteen, huolehtimalla hyvästä käsihygieniasta, yskimällä hihaan, välttämällä kättelyä sekä käyttämällä tarvittaessa suusuojainta.

6.6 Säteilyturvallisuus

Röntgenhoitajaopiskelijan tulee noudattaa työssään STUK:n määrittämiä asetuksia ja ohjeita turvallisesta säteilyn käytöstä. Erityisesti säteilysuojeluperiaatteet, oikeutus-, optimointi- ja yksilönsuojaperiaate, ohjaavat röntgenhoitajan työtä ja ammatillista päätöksentekoa. Niiden lisäksi noudatetaan yksikön tutkimus-, työ- ja potilasohjeita.

Ohjeet löytyvät Kainuun maakunnan kuvantamisyksiköiden Wilhelmi – järjestelmästä sekä intranetistä.

Opiskelija tutustuu jakson aikana yksikön laadunhallintaan, joka käsittää laitteiden ja tutkimusten laadunvalvonnan, asiakastyytyväisyyden, sisäisen laadunvalvonnan sekä ulkoisen laadun arvioinnin.

6.7 Tietoturvallisuus

Opiskelijat eivät saa käyttötietojärjestelmiin omia tunnuksia vaan he käyttävät ohjaajien tunnuksia Effica- ja RIS -kirjaamisissa. Opiskelijalla tulee olla valmiudet kirjaamiseen ennen kuin hän saa suorittaa sitä itsenäisesti.

Internet –selainta ei saa käyttää työpäivän aikana muuhun kuin työhön liittyvään tiedonhakuun. Facebookin käyttö työpäivän aikana on kielletty. Muistitikkua saa käyttää virustarkastuksen jälkeen.

Potilasasiakirjoja tulee säilyttää niille varatuissa tiloissa ja ne tulee hävittää asianmukaisesti.

6.8 Palo- ja pelastusohjeet

Opiskelijan tulee perehtyä sairaalan sisäisessä Intranetissä olevaan palo- ja pelastus- turvaohjeeseen ensimmäisen viikon aikana. Harjoittelun alussa opiskelija selvittää osaston pohjakaavan, pelastusteiden sijainnin, elvytysvälineistön sekä alkusammutusvälineet.

6.9 Suuronnettomuudet

Kainuun keskussairaalan radiologian yksikössä noudatetaan Kainuun maakuntakuntayhtymän valmiussuunnitelmaa ja siitä eriytettyä suuronnettomuussuunnitelmaa, joita ylläpitää Kainuun keskussairaalan valmiustyöryhmä.

Se löytyy Intranetistä: <http://kaima.kainuu.fi/sofla/valmiussuunnitelmat>

7 OPISKELIJAN OHJAUS

7.1 Ohjauksen laatukriteerit

Savonia-ammattikorkeakoulu on laatinut yhdessä KYS:n kanssa ohjauksen laatukriteerit ammattitaitoa edistävälle harjoittelujaksolle. Ohjauksen laatukriteerit perustuvat Sosiaali- ja Terveysministeriön julkaisuun Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Laatukriteerit käsittävät ohjeistukset seuraaville aihealueille:

- Informaatio
- Sopimukset ja resurssit

- Opettaja
- Opiskelija
- Harjoitteluyksikön toiminta
- Teoria ja käytäntö
- Ohjaaja
- Ohjaajakoulutus
- Perehdytys
- Arviointi
- Ohjauksen arviointi

Ohjauksen laatukriteerit löytyvät Savonia-ammattikorkeakoulun OHA-infosta.

7.2 Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet

Opiskelijalla on oikeus saada harjoitteluyksikössään ohjausta ja arviointia toimintaansa koko jakson ajan. Hyvä perehdytys on tärkeää. Opiskelijan velvollisuus harjoittelupaikan vastaanotettuaan on sitoutua yksikön toimintatapoihin ja hoitotyön periaatteisiin. Hänellä on oikeus saada ohjausta joka tukee ammatillista kehittymistä harjoittelujakson aikana. Opiskelija osallistuu harjoittelun aikana osastolla pidettäviin osastotunteihin ja kokouksiin, jotka pidetään henkilökunnan kahvi- ja meetinghuoneissa. Sairaalassa järjestään koulutuksia joihin opiskelijoilla on myös lupa osallistua.

Opiskelija laatii oppimista ohjaavat lähtötasot ja tavoitteet harjoittelujaksolle. Opiskelijan tulee itse huolehtia palautteen saamisesta ja arvioinnista. Hän noudattaa jakson ajan työelämänpelisääntöjä, kuten työvuorolistan asianmukainen täyttäminen ja poissaolojen ilmoittaminen. Opiskelija harjoittelee myös omien voimavarojensa hallitsemista huolehtimalla hyvinvoinnistaan.

7.3 Ohjauksen toteuttaminen

Ammattikorkeakoulutukseen liittyvässä ohjatussa harjoittelussa opiskelijat perehtyvät terveydenhuollon toimintaan ja arvoperustaan. Ammattitaitoa edistävän harjoittelu-

jakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija ammattiopintojen kannalta keskeisiin työtehtäviin sekä tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä.

Kainuun keskussairaalan radiologian yksikön opiskelijavastaavien puoleen voi kääntyä kaikissa mahdollisissa ongelmatilanteissa harjoitteluun liittyen. Opiskelijan perehdytyksestä työpisteeseen vastaa viikkosuunnitelman mukainen työntekijä.

Harjoittelujakson aikana opiskelijan oppimisen itsearviointi on oleellista. Hänellä on oikeus saada palautetta ohjaajiltaan koko harjoittelujakson ajan. Erityisesti kehittämisalueiden pohtiminen edistää oppimista. Loppuarviointiin osallistuu opiskelijan lisäksi pääasiallinen työpisteessä ohjannut röntgenhoitaja sekä ohjaava opettaja.

8 NATIIVIRÖNTGENTUTKIMUKSET

8.1 Työpisteen esittely

Kainuun keskussairaalan radiologian yksikössä on kaksi natiiviröntgentutkimushuonetta joissa on Canonin suoradigitaalilaitteet. Toisessa tutkimushuoneessa on myös OPG-laitte. Yksikön tutkimusvalikoima on monipuolinen luuston, hampaiston, vatsan ja keuhkojen alueelta.

Röntgenhoitajat käyvät tekemässä yksikön ulkopuolella natiiviröntgenkuvauksia esimerkiksi teho-osastolla, keskolassa ja vuodeosastoilla. Osastokuvauslaitteita on viisi jotka sijaitsevat radiologian tiloissa, teholla, päivystyksessä, potilastornissa sekä heräämössä. Päivystyspoliklinikan ja nopean diagnostiikan osaston yhteydessä on oma natiivikuvaushuone (Shimatzun laite ja fuji-kuvanlukija), jossa kuvataan osa ensiavun potilaista.

Tutkimushuoneista löytyvät happi ja imu, joiden käyttö sekä tarkistus on opiskelijankin hallittava.

8.2 Röntgenhoitajan työtehtävät

Natiivikuvaushuoneissa työskentelee 2-4 röntgenhoitajaa klo 8-16 ja työtä tehdään tiimissä. Yksi röntgenhoitajista on osastokuvaaja (Osku) joka huomioi osaston ulkopuoliset kuvauspyynnöt (esimerkiksi teho ja päivystys).

Röntgenhoitajan päivittäisiin työtehtäviin kuuluu.

- Natiivikuvauslaitteiden avaus ja lämmitys
- Hapen ja imun toiminnan tarkistus
- Tutustuu päivän tutkimuslistaan
- Organisoii päivän toimintaa

- Yleisestä siisteydestä huolehtiminen tutkimusten välillä
- Ohjaa potilasta ennen, aikana ja jälkeen tutkimuksen
- Huolehtii potilas- ja säteilyturvallisuudesta
- Kirjaa tutkimukset ja niiden exponointi- ja annosmäärät sekä hukkaexponoinnit
- Kirjaa potilastapahtumat asianmukaisesti
- Kirjaa tutkimuksen modaliteetin oikein
- Tarvikkeiden täydennys esimerkiksi hanskojen, pesuaineiden lisäys
- Huolehtii päivittäisestä laadunvalvonnasta
- Kasettien kunnosta huolehtiminen
- Työpistekohtaisen kansion ajan tasalla pito
- Kuvien siirto meeting-kansioon
- Vikavihkon päivittäminen

Röntgenhoitajat vastaavat kuvauksista ja niiden asianmukaisista kirjauksista. Röntgenhoitajien päivittäistä työtä ohjaa optimointi-, oikeutus- ja yksilönsuojaperiaatteet. Natiivikuvaushuoneiden vastuuhenkilöt tekevät määräajoin laadunvalvontamittaukset apunaan laiteteknikko. Tekninen laatuvaastaava huolehtii määräaikaishuolloista sekä kalibroinneista. Näiden avulla menettelytavat ovat selkeät, työt sujuvat nopeammin ja varmistetaan laadukas työnlopputulos. Kaimasta löydät lisätietoa laadunvarmistukseen.

8.3 Säteilysuojelu

Röntgenhoitajat käyttävät työssään ionisoivaa säteilyä joten heidän tulee osata säteilyn turvallinen käyttö ja tietää säteilyn aiheuttamat terveyshaitat. Röntgenhoitaja noudattaa työssään STUK:n laatimia turvallisuusohjeita ja yksikön omia työ- ja menettelyohjeita.

Natiivikuvauksessa säteilysuojelua toteutetaan.

- Oikeutus-, optimointi- ja yksilönsuojaperiaatteiden mukaan (esimerkiksi huomioi sukukypsyys)
- Teknisellä laadunvarmistuksella

- Itse- ja vertaisarviointi
- Säteilysuojaimien käytöllä
- Oikeilla kuvausarvoilla, ALARA-periaate
- Oikeilla kuvausohjelmilla
- Harkitut projektiot
- Lastenkuvauksiin omat protokollat
- Oikea hilankäyttö
- Rajauksella
- Suodatuksilla (alumiini, kupari)
- Seuraamalla potilas- ja tutkimuskohtaisia pinta-ala-annoksia ja vertailutasoja
- Henkilökunnan terveystarkastukset
- Säteilytyöntekijöiden luokittelu A ja B- ryhmää
- Henkilökohtainen dosimetrin oikeaoppinen käyttö
- Raskaana olevan potilaan/ työntekijän suojele ionisoivalta säteilyltä
- Kiinnipitäjän neuvonta ja opastus

9 TIETOKONETOMOGRAFIATUTKIMUKSET

9.1 Työpisteen esittely

Kainuun keskussairaalan radiologian yksikössä on Siemensin Somatom Sensation 4 tietokonetomografialaite. Yksikössä tehdään monipuolisesti sekä natiivi- että varjoainetehosteisia kuvauksia ja näyttöottoja ct-ohjauksessa. Tutkimushuoneissa on elvytysvälineet, ensiapulääkkeet, varjoaineet sekä happi ja imu, joiden käyttö sekä päivittäinen tarkistus on opiskelijan hallittava.

9.2 Röntgenhoitajan työtehtävät

Tietokonetomografiakuvaushuoneessa työskentelee yksi radiologi ja kaksi röntgenhoitajaa klo 8–16 ja työtä tehdään tiimissä. Päivän työtiimi jaetaan vastuualueisiin: potilashoitaja, konehoitaja ja ajanvarauksen hallinta. Iltavuorossa tehtävät kuvaukset kuvataan ilman varjoainetta, koska vuorossa on vain yksi röntgenhoitaja. Traumakuva-

ukset tehdään päivystysaikana vain Oulun yliopistollisen sairaalan erillisellä luvalla, jos omaa radiologia ei saada kiinni.

Röntgenhoitajan päivittäisiin työtehtäviin kuuluu.

- TT-laitteen avaus ja lämmitys, kalibrointi sekä varjoaineruiskun käyttöönotto
- Kuvausprotokollien selvitys radiologilta
- Hapen ja imun toiminnan tarkistus
- Tutustuu päivän tutkimuslistaan, lähetteisiin, laboratoriovastauksiin
- Organisoii tutkimusten aikataulu
- Valmisteleo potilaan työohjeen mukaisesti tutkimusta/ toimnepidettä varten (esimerkiksi juotto, kanylointi)
- Ohjaa potilasta ennen tutkimusta, aikana ja sen jälkeen
- Vastaa potilaan turvallisuudesta, lääkehoidosta ja sädeturvallisuudesta
- Suorittaa kuvauksen, kuvankäsittelyn sekä tarvittavat kirjaukset
- Kirjaa potilastietoihin jodiallergiset reaktiot ja niiden hoidon
- Kirjaa 12–50- vuotiaiden lantionalueen tutkimuksen raskauskyselyn ja oikeuksen tutkimukseen
- Dokumentoi työohjeista poikkeavat tilanteet
- Antaa jälkihoito-ohjeet
- Laitteen muistintyhjentäminen
- Yleisestä siisteydestä huolehtiminen tutkimusten välillä
- Tarvikkeiden esimerkiksi hanskojen, pesuaineiden, varjoaineiden lisäys
- Tarviketilauksista huolehtiminen
- Huolehtii viikottaisesta laadunvalvonnasta ja vertaa potilasannoksia vuosittain STUK:n vertailutasoihin
- Huolehtii ct-ohjattujen näyttöiden viemisestä patologianlaboratorioon ja laboratoriolähetteen kirjauspyynnön osastosihteerille.
- Työpistekohtaisen kansion ajan tasalla pito
- TT-laitteen hallittu sulkeminen

Röntgenhoitajan työ tietokonetomografialaitteella vaatii laajaa tietämystä ja osaamista. Työn perustana ovat yksilöllinen hoitotyö, turvallinen lääkehoidon osaaminen, laite-

osaaminen sekä säteilysuojelun hallinta. Röntgenhoitajien päivittäistä työtä ohjaa optimointi-, oikeutus- ja yksilönsuojaperiaatteet sekä työyksikön visio ja strategia.

9.3 Säteilysuojelu

Röntgenhoitajat käyttävät työssään ionisoivansäteilyä joten heidän tulee osata säteilyn turvallinen käyttö ja tietää säteilyn aiheuttamat terveyshaitat. Röntgenhoitaja noudattaa työssään STUK:n laatimia turvallisuusohjeita. Tietokonetomografiatutkimuksissa käytettävät sädeannokset ovat suuria, joten on tärkeä huolehtia, ettei kuvaushuoneeseen jää tutkimuksen ajaksi ulkopuolisia henkilöitä.

Tietokonetomografiatutkimuksessa säteilysuojelua toteutetaan.

- Oikeutus-, optimointi- ja yksilönsuojaperiaatteiden mukaan
- Teknisellä laadunvarmistuksella
- Säteilysuojaimien oikeaoppinen käyttö (vismutti/lyijy)
- Oikeilla kuvausarvoilla, ALARA-periaate
- Oikeilla kuvausohjelmilla
- Rajauksella
- Seuraamalla tutkimuskohtaisia potilasannoksia ja vertailutasoja
- Henkilökunnan terveystarkastukset
- Säteilytyöntekijöiden luokittelu A ja B- ryhmää
- Henkilökohtainen dosimetrin oikeaoppinen käyttö
- Raskaana olevan työntekijän suojelu ionisoivalta säteilyltä

10 PALAUTE

Annathan palautetta harjoittelujaksostasi. Oliko ohjaus riittävää, asiantuntevaa, tukiko ohjaus oppimistasi? Palautteen avulla pyrimme kehittämään toimintaamme.

KIITOS PALAUTTEESTASI!!

11 KAJAANIN KARTTA

LÄHTEET

Heimonen, J. 2007. Hoitotason ensihoitoyksikön käyttö Kainuussa. Opinnäytetyö. Savonia-ammattikorkeakoulu. Terveysala. Kuopio.

Heinonen, N. 2004. Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Suositus sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille. Viitattu 5.3.2010. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-4045.pdf&title=Terveysalan_koulutuksen_tyossaoppiminen_ja_ohjattu_harjoittelu_fi.pdf

Ikonen, J., Massinen, A. & Tikka, J-M. 2007. Perehdytyskansio Joensuun ensihoito ja sairaankuljetus Oy:lle. Opinnäytetyö. Savonia-ammattikorkeakoulu. Terveysala. Kuopio.

Kainuun maakunta. 2010. Terveyspalvelut. Sairaanhoidon tukipalvelut. Radiologia. Päivitetty 02.03.2010. Viitattu 04.01.2011. <http://maakunta.kainuu.fi/radiologia>

Kainuun maakunta. 2009. Radiologia. Suunnitelma 2010–2013. Viitattu 20.5.2011.

Kainuun maakunta(a). [Ei päivämäärää] Terveyspalvelut. Kainuun keskussairaala. [Ei päivätyspäivämäärää] Viitattu 20.5.2011. <http://maakunta.kainuu.fi/keskussairaala>

Kainuun maakunta(b). [Ei päivämäärää] Kainuun maakunta. Kainuun maakunta info. [Ei päivätyspäivämäärää] Viitattu 20.5.2011. <http://maakunta.kainuu.fi/kuntayhtyma-info>

Kajander, S., Turunen, H., Tossavainen, K. & Jamookeah, D. 2007. Hyvä ja asiantunteva ohjaus takaa onnistuneen ja laadukkaan harjoittelun. Pinsetti 3, 9–11.

Kangas, P. 2000. Perehdyttäminen palvelualoilla. 1. painos. Helsinki. Työturvallisuuskeskus.

Koponen, T. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ohjaaminen ohjatussa harjoittelussa – kyselytutkimus mentoreille Vetovoimainen ja turvallisen sairaala –hankkeessa. Kuopion Yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro Gradu–tutkielma.

Lahden ammattikorkeakoulu. 2007. Hyvä perehdytys – opas. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu. Sarja B. Oppimateriaalit. Viitattu 19.5.2011. <http://www.lpt.fi/lamk/julkaisu/perehdyttamisopas.pdf>

Opetussuunnitelma. Savonia–ammattikorkeakoulu. 2008. Röntgenhoitaja (AMK). Syksy 2008. Terveysala. Kuopio.

Penttinen, A. & Mäntynen, J. 2009. Työhön perehdyttäminen ja opastus – ennakoivaa työsuojelua. Työturvallisuuskeskus. Viitattu 19.5.2011. http://www.tyoturva.fi/files/800/Tyohon_perehdyttaminen2009.pdf

Savonia–ammattikorkeakoulu. [Ei päivämäärää.] Radiografian ja sädehoidon koulutusohjelma. Kuopio. [Ei päivätyspäivämäärää.] Viitattu 15.8.2011. http://portal.savonia.fi/amk/hakijalle/koulutustarjonta/amk-ja-yamk-tutkinnot?koulutus_id=76&kieli=fi&ko_muoto=n&lukuvuosi=s2011

Suomen röntgenhoitajaliitto ry. [Ei päivämäärää] Röntgenhoitaja ammattina. Koulutus. Tuumasta toimeen – röntgenhoitajaksi. [Ei päivätyspäivämäärää.] Viitattu 24.8.2011 <http://www.suomenrontgenhoitajaliitto.fi/index.php?k=7269>

Suomen röntgenhoitajaliitto ry. [Ei päivämäärää] Röntgenhoitaja ammattina [Ei päivätyspäivämäärää.] Viitattu 09.09.2011 <http://www.suomenrontgenhoitajaliitto.fi/index.php?k=7271>

Tilastokeskus. 2008. Artikkelit. Kehittämisspolitiikkaan ei odotusten mukaista otetta Kainuussa. Päivitetty 11.11.2008. Viitattu 18.8.2011 http://www.stat.fi/artikkelit/2008/art_2008-11-11_001.html

Tolonen, K. 2007. Opiskelijaohjauksen kehittäminen röntgenosastoilla mentorointikoulutuksen avulla. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro Gradu–tutkielma.

Yle Kainuu. 2010. Väkiluku laskee Kainuussa. Päivitetty 26.7.2010. Viitattu 20.5.2011.
http://yle.fi/alueet/kainuu/2010/07/vakiluku_laskee_kainuussa_1849872.html

Perehdytyskaavake

**Kainuun keskussairaala
 Radiologian yksikkö**
Röntgenhoitajaopiskelija _____

	PVM	PEREHDYTTÄJÄ/OHJAAJA
YLEISET ASIAT		
- Työvaatteet		
- Pukukaappi		
- Työajat		
- Ruokailu/tautot		
- Poissaolot		
- Yhteystiedot		
- Henkilökunta		
- Savuttomuus		
- Opiskelijan taulu		
- Arvioinnit		
- Viikkosuunnitelma		
- Laatuksikirja/toimintakäsikirja (Haipro ym.)		
TYÖYMPÄRISTÖ JA TYÖYKSIKKÖ		
- Organisaatio		
- Yksikön toiminta-ajatus		
- Strategiset päämäärät		
- Hallintokokeilu		
- Asiakkaat		
- Tilat ja laitteet		
TIETOJÄRJESTELMÄT		
- Kaima-intra		
- Wilhelmi		
- PACS		
- RIS		
- Efficia		

TURVALLISUUS		
- Sairaalahygienia		

- Vaitiolovelvollisuus		
- Potilasturvallisuus		
- Tietoturvallisuus		
- Palo- ja pelastusohjeet		
- Laiteturvallisuus		
- Työturvallisuus		
- Säteilyturvallisuus (oikeutus-, optimointi- ja yksilönsuoja)		
- Suuronnettomuudet		
ENSIAPU		
- Lääkehoito		
- Happi ja imu		
- Elvytyspakki		
- Käytänteet		
- MET-ryhmä		
- Anafylaktinen reaktio		
NATIIVIKUVANTAMINEN		
- Laitteet		
- Kirjaaminen (Effic, RIS)		
- Turvallisuus		
- Työohjeet		
- Vikavihko		
- Laadunvarmistus		
- Kuvalevyt		
- Osastokuvaus		
- Päivystyskuvaushuone		
- Hyvänkuvan kriteerit		
CT-KUVANTAMINEN		
- Laitteet		
- Kirjaaminen		
- Turvallisuus		
- Työohjeet		
- Vikavihko		
- Laadunvarmistus		
- Päivystystilanteet		
- Hyvänkuvan kriteerit		
- Varjoaineet		

Pvm 23.11.2011
Laatijat: Ahonen Marketta
Heikkinen Tiina
Patronen Sanna
Savonia-ammattikorkeakoulu